

รายงานการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

มาตรา 6 งบประมาณรายจ่ายงบกลาง

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1	ภาพรวมงบประมาณรายจ่ายงบกลาง.....	1
ส่วนที่ 2	การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายงบกลางจำแนกตามรายการ	8
	รายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ	8
	ค่าใช้จ่ายชดใช้เงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน	13
	ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินและต้อนรับประมุขต่างประเทศ	15
	โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	17
	เงินชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้าง	21
	เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น	23
	ค่าใช้จ่ายเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ	28

งบประมาณรายจ่ายงบกลาง

ส่วนที่ 1 ภาพรวมงบประมาณรายจ่ายงบกลาง

1. หลักการที่เกี่ยวข้อง

1.1 ความหมาย: งบประมาณรายจ่ายงบกลาง ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 มาตรา 15 ได้แก่ งบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อจัดสรรให้แก่หน่วยรับงบประมาณใช้จ่าย โดยแยกต่างหากจากงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ และให้มีรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นด้วย

1.2 ประเภ: สำนักงบประมาณจำแนกประเภทงบประมาณรายจ่ายงบกลาง ออกเป็น 2 มิติ ได้แก่ จำแนกตามหน่วยงานที่รับผิดชอบ และจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการตั้งงบประมาณรายจ่าย ดังนี้

1) จำแนกตามเหตุผลและความจำเป็น ซึ่งปรากฏในเอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 เล่มที่ 1 (ขาวคดแดง) ตามร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ประกอบด้วย **ตารางที่ 1** การจำแนกประเภทงบประมาณรายจ่ายงบกลางตามเหตุผลและความจำเป็น

ค่าใช้จ่ายที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้แล้ว และสามารถกำหนดกลุ่มเป้าหมายได้ชัดเจน แต่ยังไม่สามารถกำหนดจำนวนเป้าหมายได้ ทำให้ไม่สามารถประมาณการค่าใช้จ่ายของแต่ละหน่วยรับงบประมาณได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง	ค่าใช้จ่ายที่ทราบวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน แต่ไม่อาจคาดหมายได้ล่วงหน้าเกี่ยวกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานหรือใช้จ่ายงบประมาณ และไม่สามารถกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนของแต่ละหน่วยรับงบประมาณได้
1) เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ 2) เงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานของรัฐ 3) เงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ 4) เงินสำรอง เงินสมทบและเงินชดเชยของข้าราชการ 5) เงินสมทบของลูกจ้างประจำ 6) ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ	1) ค่าใช้จ่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 2) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินและต้อนรับประมุขต่างประเทศ 3) ค่าใช้จ่ายชดใช้เงินตรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน 4) เงินชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้าง 5) เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น 6) ค่าใช้จ่ายเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ

2) จำแนกตามหน่วยงานที่รับผิดชอบ

ตารางที่ 2 การจำแนกประเภทงบประมาณรายจ่ายงบกลางตามหน่วยงานรับผิดชอบ

หน่วยงานรับผิดชอบ	รายการ
กรมบัญชีกลาง	1) เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ 2) เงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ 3) เงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ 4) เงินสำรอง เงินสมทบ และเงินชดเชยของข้าราชการ 5) เงินสมทบของลูกจ้างประจำ 6) ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ 7) ค่าใช้จ่ายชดใช้เงินตรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน
สำนักงบประมาณ	1) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินและต้อนรับประมุขต่างประเทศ 2) เงินชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้าง 3) เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น 4) ค่าใช้จ่ายเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ
สำนักงาน กปร.	ค่าใช้จ่ายโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1.3 กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง:

1.3.1 การตั้งงบประมาณรายจ่ายงบกลาง

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 22 กำหนดหลักการทั่วไปไว้ว่า “งบประมาณรายจ่ายงบกลาง ให้ตั้งได้เฉพาะในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นที่ไม่อาจจัดสรรหรือไม่สมควรจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้แก่หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบได้โดยตรง” และมาตรา 20 (6) กำหนดให้งบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นให้ตั้งได้เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันหรือแก้ไขสถานการณ์อันกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนความมั่นคงของรัฐ การเยียวยาหรือบรรเทาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะร้ายแรง และภารกิจที่เป็นความจำเป็นเร่งด่วนของรัฐ ซึ่งตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง กำหนดสัดส่วนต่าง ๆ เพื่อเป็นกรอบวินัยการเงินการคลังของรัฐ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2564 กำหนดสัดส่วนงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นต้องตั้งไม่น้อยกว่าร้อยละ 2 แต่ไม่เกินร้อยละ 3.5 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

1.3.2 การบริหารงบประมาณรายจ่ายงบกลาง อยู่ภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 และระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562 ในขณะที่ยังการบริหารระดับรายการมีระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรายการนั้น ๆ โดยเฉพาะ เช่น ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น พ.ศ. 2562

ภาพที่ 1 กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณรายจ่ายงบกลาง

พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังของรัฐ

พ.ศ. 2561 มาตรา 9 กำหนดว่า

“คณะรัฐมนตรีต้องไม่บริหารราชการแผ่นดินโดยมุ่งสร้างความนิยมทางการเมืองที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและประชาชนในระยะยาว”

ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562

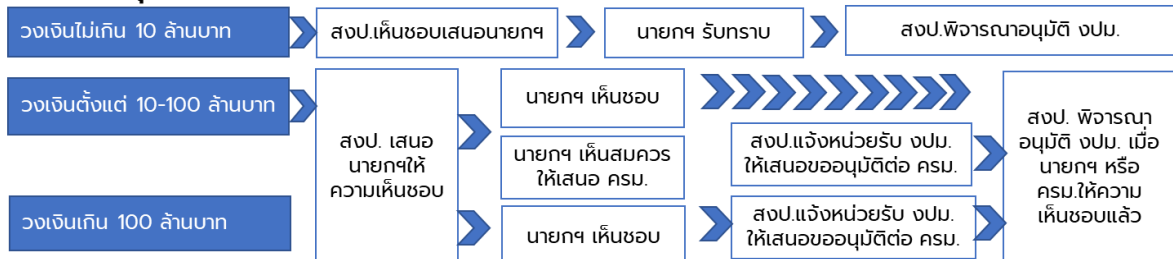
ข้อ 31 กำหนดให้การขอรับจัดสรรงบประมาณต้องขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณโดยให้แสดงเหตุผลความจำเป็น รายละเอียดและจำนวนงบประมาณที่จะขอใช้ พร้อมทั้งแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณเป็นรายเดือน และระบุสำนักที่จะเบิกจ่าย

ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น พ.ศ. 2562

ข้อ 5 กำหนดให้การใช้จ่ายกระทำได้ในกรณี ดังนี้

- 1) เป็นรายจ่ายเพื่อการป้องกันหรือแก้ไขสถานการณ์อันมีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือความมั่นคงของรัฐ
- 2) เป็นรายจ่ายที่จำเป็นต้องจ่ายเพื่อการเยียวยาหรือบรรเทาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะร้ายแรง
- 3) เป็นรายจ่ายที่ได้รับจัดสรรงบประมาณไว้แล้วแต่มีจำนวนไม่เพียงพอและมีความจำเป็นเร่งด่วนของรัฐต้องใช้จ่ายหรือก่อหนี้ผูกพันงบประมาณไว้แล้ว
- 4) เป็นรายจ่ายที่ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ แต่มีภารกิจจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการและต้องใช้จ่ายหรือก่อหนี้ผูกพันงบประมาณโดยเร็ว

ข้อ 9 การอนุมัติงบประมาณ ดังนี้

2. ภาพรวมงบประมาณรายจ่ายประจำปี 10 ปี

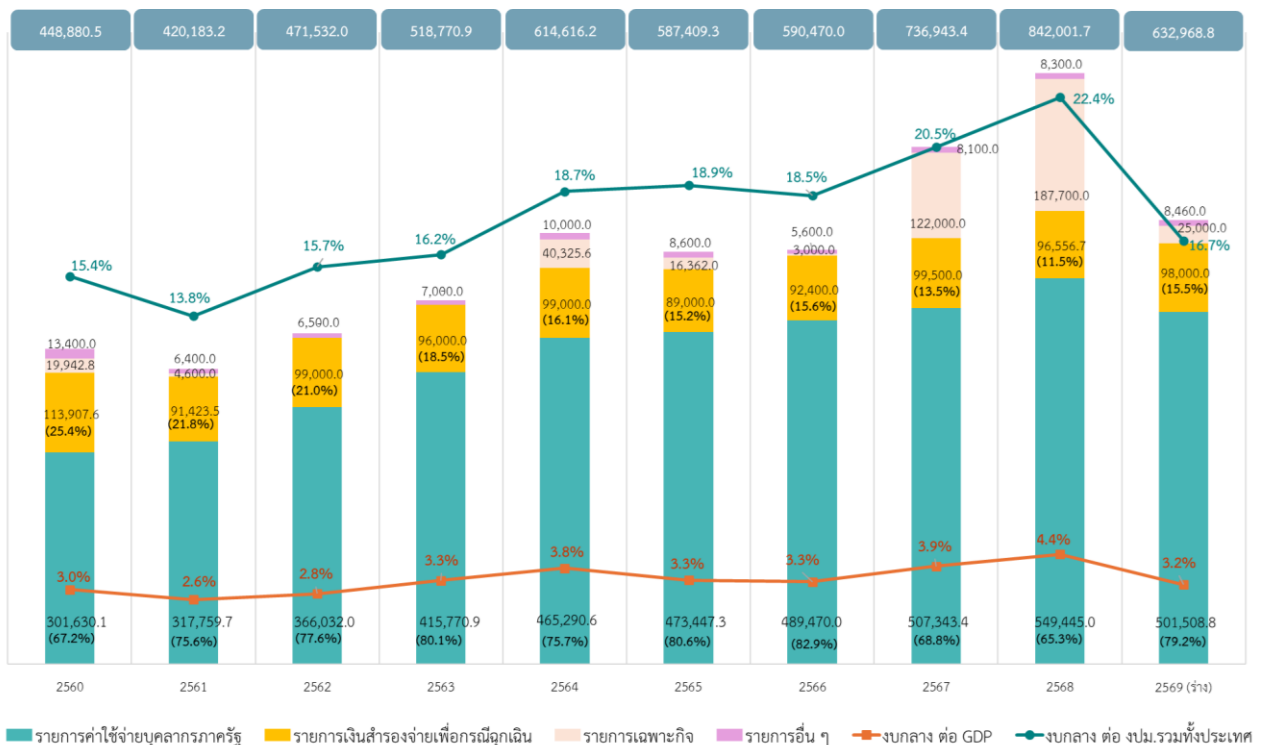
● **แนวโน้มงบกลางช่วง 10 ปี (พ.ศ. 2560 – 2569(ร่าง))** งบกลางได้รับจัดสรรเฉลี่ยปีละ 586,377.6 ล้านบาท มีสัดส่วนต่องบประมาณรายจ่ายประจำปีเฉลี่ยร้อยละ 17.7 และสัดส่วนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยร้อยละ 3.3

รายการค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ ได้รับจัดสรรงบประมาณเฉลี่ยต่อปี จำนวน 438,769.8 ล้านบาท และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 75.3 ของงบประมาณรายจ่ายงบกลาง

รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ได้รับจัดสรรงบประมาณเฉลี่ยต่อปี จำนวน 97,478.8 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 17.4 ของงบประมาณรายจ่ายงบกลาง หรือเฉลี่ยร้อยละ 3.0 ต่องบประมาณรายจ่ายประจำปี

รายการเฉพาะกิจตามนโยบายรัฐบาล ได้แก่ รายการงบกลางที่ตั้งขึ้นเป็นรายการใหม่เพื่อรองรับแนวนโยบายรัฐบาล เช่น รายการค่าใช้จ่ายเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ (เงิน 10,000 บาท) เป็นต้น ซึ่งแต่ละรายการได้รับจัดสรรงบประมาณไม่ต่อเนื่อง

ภาพที่ 2 แนวโน้มงบประมาณรายจ่ายงบกลาง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2569(ร่าง)

ที่มา : 1. พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2568

2. พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 - 2561

3. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

● **ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569(ร่าง)** มีงบประมาณรายจ่ายงบกลางทั้งหมด 12 รายการ รวมวงเงินงบประมาณทั้งสิ้น 632,968.8 ล้านบาท (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.7 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี และสัดส่วนร้อยละ 3.2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ) ลดลงจากปีที่แล้ว จำนวน 209,032.9 ล้านบาท หรือร้อยละ 24.8 จากรายการสำคัญ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ ลดลง 162,700.0 ล้านบาท และเงินสำรอง เงินสมทบและเงินชดเชยของข้าราชการ ลดลง 57,915.0 ล้านบาท เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา 72 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2539 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (รายละเอียดปรากฏในส่วนที่ 2 หน้า 9) อย่างไรก็ตาม ภาพรวมงบประมาณรายจ่ายงบกลางส่วนใหญ่ หรือร้อยละ 79.2 ยังคงเป็นรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย

บุคลากรภาครัฐ สำหรับรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น มีสัดส่วนต่องบประมาณรายจ่ายประจำปีอยู่ที่ ร้อยละ 2.6 เป็นไปตามกรอบวินัยการเงินการคลังของรัฐที่กำหนด

ตารางที่ 3 งบประมาณรายจ่ายงบกลางปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2569(ร่าง)

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2567	2568	2569 (ร่าง)		2569 เพิ่ม/ลด จาก 2568	
			จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	ร้อยละ
รวมทั้งสิ้น	736,943.4	842,001.7	632,968.8	100.0	-209,032.9	-24.8
1. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุคลากรภาครัฐ	507,343.4	549,445.0	501,508.8	79.2	-47,936.2	-8.7
1.1 เงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานของรัฐ	4,520.0	5,000.0	4,840.0	0.8	-160.0	-3.2
1.2 เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ	333,043.4	354,500.0	364,288.8	57.6	9,788.8	2.8
1.3 เงินเดือนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ	11,000.0	13,000.0	13,000.0	2.1	-	-
1.4 เงินสมทบของลูกจ้างประจำ	440.0	370.0	320.0	0.1	-50.0	-13.5
1.5 เงินสำรอง เงินสมทบและเงินชดเชยของข้าราชการ	78,775.0	82,775.0	24,860.0	3.9	-57,915.0	-70.0
1.6 ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ	79,565.0	93,800.0	94,200.0	14.9	400.0	0.4
2. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินและต้อนรับประมุขต่างประเทศ	800.0	1,000.0	1,000.0	0.2	-	-
3. ค่าใช้จ่ายชดเชยเงินตราราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน	4,000.0	4,000.0	4,000.0	0.6	-	-
4. ค่าใช้จ่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	2,500.0	2,500.0	2,500.0	0.4	-	-
5. ค่าใช้จ่ายเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ	122,000.0	187,700.0	25,000.0	3.9	-162,700.0	-86.7
6. เงินชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้าง	800.0	800.0	960.0	0.2	160.0	20.0
7. เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น	99,500.0	96,556.7	98,000.0	15.5	1,443.3	1.5

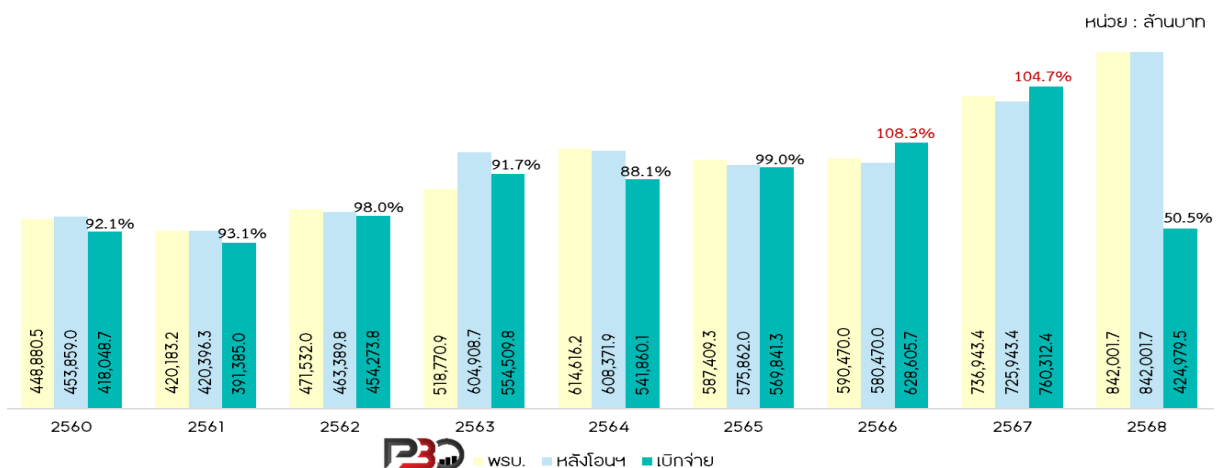
ที่มา : 1. พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2568

2. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

3. การใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลาง

ช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2567 มีผลการเบิกจ่ายในภาพรวมเฉลี่ยร้อยละ 97 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2567 มีการเบิกจ่ายสูงกว่างบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง

ภาพที่ 3 การเบิกจ่ายงบกลางปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2568

ที่มา: ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568

หมายเหตุ ผลการเบิกจ่ายรวมรายการเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการด้วยแล้ว

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีการเบิกจ่ายตามระบบ New GFMS Thai คิดเป็นร้อยละ 104.7 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง

สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีการเบิกจ่าย ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568 คิดเป็นร้อยละ 40.2 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 4 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลาง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2568

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2567				2568			
	พ.ร.บ.	หลังโอนฯ	เบิกจ่าย	ร้อยละ	พ.ร.บ.	หลังโอนฯ	เบิกจ่าย	ร้อยละ
รวมทั้งสิ้น	736,943.4	725,943.4	760,312.4	104.7	842,001.7	842,001.7	424,979.5	50.5
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินและต้อนรับประมุขต่างประเทศ	800.0	800.0	651.9	81.5	1,000.0	1,000.0	520.2	52.0
ค่าใช้จ่ายชดเชยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน	4,000.0	4,000.0	4,000.0	100.0	4,000.0	4,000.0	1,226.2	30.7
ค่าใช้จ่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	2,500.0	2,500.0	1,590.5	63.6	2,500.0	2,500.0	305.6	12.2
ค่าใช้จ่ายเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ	122,000.0	122,000.0	122,000.0	100.0	187,700.0	187,700.0	29,903.8	15.9
เงินชดเชยค่าจ้างสิ่งก่อสร้าง	800.0	800.0	799.7	100.0	800.0	800.0	100.1	12.5
เงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานของรัฐ	4,520.0	4,520.0	4,706.8	104.1	5,000.0	5,000.0	2,128.5	42.6
เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ	333,043.4	333,043.4	375,170.7	112.6	354,500.0	354,500.0	264,008.6	74.5
เงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ	11,000.0	-	11,000.0	100.0	13,000.0	13,000.0	-	-
เงินสมทบของลูกจ้างประจำ	440.0	440.0	434.4	98.7	370.0	370.0	249.4	67.4
เงินสำรอง เงินสมทบและเงินชดเชยของข้าราชการ	78,775.0	78,775.0	74,490.1	94.6	82,775.0	82,775.0	41,552.5	50.2
เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น	99,500.0	99,500.0	58,911.1	59.2	96,556.7	96,556.7	13,508.2	14.0
ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ	79,565.0	79,565.0	106,557.4	133.9	93,800.0	93,800.0	71,476.5	76.2

ที่มา: ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568

หมายเหตุ ผลการเบิกจ่ายรวมรายการเงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการด้วยแล้ว

*** การใช้จ่ายงบกลางบางรายการสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร ในช่วงปี 2560-2567**

หลายรายการมีผลการเบิกจ่ายสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยส่วนใหญ่เป็นรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ ซึ่งรายการที่เบิกจ่ายเกินอย่างต่อเนื่อง เช่น รายการเงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานของรัฐ รายการเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ (รายละเอียดปรากฏในส่วนที่ 2 หน้า 10)

ตารางที่ 5 ร้อยละการเบิกจ่ายงบกลางสะสมจำแนกตามรายการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2568

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
รวมทั้งสิ้น	93.1	93.1	96.3	106.9	88.2	97.0	106.5	103.2	40.7
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินและต้อนรับประมุขต่างประเทศ	84.8	90.5	113.2	88.9	82.5	93.4	92.0	81.5	52.0
ค่าใช้จ่ายชดเชยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน	37.3	78.2	191.0	260.5	11.8	17.2	68.4	100.0	30.7
ค่าใช้จ่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	46.1	45.6	69.3	56.8	59.8	63.5	71.6	63.6	12.2
ค่าใช้จ่ายในการบรรเทา แก้ไขปัญหา และเยียวยา ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	-	-	-	-	60.6	86.7	45.8	-	-
ค่าใช้จ่ายเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ	-	-	-	-	-	-	-	100.0	15.9
ค่าใช้จ่ายส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจภายในประเทศ	24.6	-	-	-	-	-	-	-	-
เงินชดเชยค่าจ้างสิ่งก่อสร้าง	-	-	-	50.7	10.7	139.9	83.7	100.0	12.5
เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น	49.0	8.0	41.2	77.6	45.2	45.7	82.9	59.2	14.0
เงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานของรัฐ	107.8	103.6	104.7	96.3	85.2	120.8	114.7	104.1	42.6
เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ	122.1	126.2	117.0	108.2	102.8	106.5	111.2	112.6	74.5
เงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ	65.8	98.5	94.4	22.1	40.3	100.0	100.0	100.0	-
เงินสมทบของลูกจ้างประจำ	95.9	105.2	104.0	101.3	96.9	98.3	99.6	98.7	67.4
เงินสำรอง เงินสมทบและเงินชดเชยของข้าราชการ	99.1	101.9	100.4	100.0	100.2	99.8	99.5	94.6	50.2
ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ	122.7	117.9	102.8	106.8	107.7	122.6	127.0	133.9	76.2

ที่มา: ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568

หมายเหตุ ผลการเบิกจ่ายรวมรายการเงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการด้วยแล้ว

ทั้งนี้ กรณีที่งบกลางรายการใดไม่เพียงพอกรมบัญชีกลางจะดำเนินการขอรับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม และ/หรือขอโอนจากงบกลางรายการอื่นที่เหลือจ่ายมาเบิกจ่ายในรายการที่เกินวงเงินตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 มาตรา 36 และหากสำนักงบประมาณไม่สามารถโอนงบกลางรายการใดไปเพิ่มงบกลางรายการที่เกินวงเงินงบประมาณได้ กรมบัญชีกลางจะจ่ายเงินงบกลางในส่วนที่เกินวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากเงินคงคลัง ตามนัยพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 7 (1) และเมื่อทราบจำนวนเงินคงคลังที่ได้จ่ายไปแล้ว กรมบัญชีกลางจะขอตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชดเชยเงินคงคลังต่อไป

4. สรุปประเด็นข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญฯ ที่สำคัญ (ย้อนหลัง 3 ปี)

ประเด็นข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญฯ	ปี 2566		ปี 2567		ปี 2568	
	ส.ส.	ส.ว.	ส.ส.	ส.ว.	ส.ส.	ส.ว.
1. ปัจจุบันมีโครงการที่คาดการณ์ได้ ไม่ใช่เหตุฉุกเฉิน และควรจะมีการขอรับการจัดสรรงบประมาณแบบปกติ แต่ยังมีมีการขอรับการจัดสรรจากงบกลางซึ่งเป็นงบประมาณที่ตรวจสอบยาก เช่น โครงการที่ตั้งงบประมาณไว้น้อยกว่าที่คาดว่าจะจำเป็นต้องใช้ โดยหวังพึ่งงบกลาง หากงบประมาณที่ตั้งไว้เดิมไม่เพียงพอโครงการที่เคยได้รับจัดสรรงบกลางในปีก่อนเพราะเป็นเหตุการณ์ฉุกเฉินที่เพิ่งเกิดขึ้นเป็นปีแรกแต่ไม่มีการตั้งงบประมาณปกติเพื่อรองรับในปีงบประมาณถัด ๆ ไป แม้จะเป็นเหตุการณ์ที่คาดการณ์ได้แล้ว	✓					
2. งบกลางเป็นรายการงบประมาณที่ไม่ได้ผ่านการตรวจสอบการใช้จ่ายจากคณะกรรมการการวิสามัญฯ สถาปนาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา ทำให้ขาดความโปร่งใสไม่สามารถตรวจสอบการทุจริตหรือความเหมาะสมได้ หน่วยงานต่าง ๆ จึงควรขอรับจัดสรรงบกลางให้น้อยที่สุด และเฉพาะกรณีจำเป็น ฉุกเฉิน หรือไม่ได้คาดการณ์ไว้นั้น	✓					
3. รัฐบาลควรแยกการใช้จ่ายงบกลางรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรที่ไม่ใช่งบจำเป็นฉุกเฉิน ซึ่งมีสัดส่วน ประมาณร้อยละ 70 ของงบกลาง ไปตั้งเป็นหมวดสวัสดิการข้าราชการพยาบาลของข้าราชการ เบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ เป็นการเฉพาะงบประมาณซึ่งสามารถคาดการณ์วงเงินงบประมาณได้ เพื่อให้คณะกรรมการการวิสามัญฯ สามารถตรวจสอบได้ชัดเจนมากขึ้น แต่หากงบประมาณไม่เพียงพอจึงขอรับจัดสรรงบประมาณผ่านงบกลางเพิ่มเติมเป็นกรณี ๆ ไป	✓					
4. การจัดสรร รายการค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ มีสัดส่วนสูง ซึ่งมีผลกระทบต่อภาระงบประมาณของประเทศ กรมบัญชีกลางควรกำหนดแนวทางหรือมีวิธีการเพื่อลดค่าใช้จ่ายดังกล่าว		✓				
5. หน่วยรับงบประมาณควรจัดทำรายงานการใช้จ่ายงบกลางย้อนหลัง 3 ปี และรายงานให้คณะกรรมการการวิสามัญฯ ทราบ			✓			
6. รายการค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐเพิ่มขึ้นทุกปี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรควบคุมและตรวจสอบการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงและถูกต้อง เช่น ให้สถานพยาบาลตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการเบิกจ่ายก่อนส่งเบิกเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนหรือเบิกเกินอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด หรือการเบิกจ่ายโดยไม่มีการบันทึกการตรวจรักษา รวมทั้งพัฒนาระบบและเพิ่มความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการและควบคุมให้การเบิกจ่ายเป็นไปตามระเบียบที่ทางราชการกำหนด รวมทั้งต้องควบคุมการตั้งงบประมาณมิให้มีการเพิ่มขึ้นจนเป็นภาระทางด้านงบประมาณและมีผลกระทบต่อรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุน				✓		
7. งบกลางรายการเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เป็นรายการที่มีความต้องการเพิ่มขึ้นทุกปีและแม้จะมีการตั้งงบประมาณที่เพิ่มสูงขึ้นแล้วก็ไม่เพียงพอ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดสรรงบประมาณรายการเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญให้กับหน่วยรับ				✓		

ประเด็นข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญฯ	ปี 2566		ปี 2567		ปี 2568	
	ส.ส.	ส.ว.	ส.ส.	ส.ว.	ส.ส.	ส.ว.
งบประมาณโดยตรงในลักษณะงบประมาณบุคลากรภาครัฐ รวมทั้งนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตั้งงบประมาณทำได้ใกล้เคียงกับความต้องการมากที่สุด						
8. ค่าใช้จ่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เนื่องจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นโครงการที่ดีและเกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างยั่งยืน รวมทั้งมีสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูง ดังนั้น ควรยกระดับการประชาสัมพันธ์ โดยให้ภาคเอกชนที่มีความชำนาญด้านการประชาสัมพันธ์เข้ามาช่วยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีความน่าสนใจและมีความทันสมัยเพื่อขยายผลให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง รวมถึงขยายความร่วมมือไปสู่สถาบันการศึกษา และอาจใช้กลไกภาคเอกชนในการสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อการประชาสัมพันธ์และนำเสนอผลิตภัณฑ์ของโครงการไปสู่ระดับประเทศและนานาชาติต่อไป นอกจากนี้ยังควรเร่งรัดอัตราการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายตามโครงการให้มีประสิทธิภาพ ตรงกับงบประมาณที่ได้รับเพิ่มขึ้น เนื่องจากอัตราการเบิกจ่ายย้อนหลังปี พ.ศ. 2559 – 2566 พบว่ามีอัตราการเบิกจ่ายเฉลี่ยเพียงร้อยละ 60.6 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลงเท่านั้น						✓
9. ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีมาตรการควบคุมและตรวจสอบการเบิกจ่ายในรายการดังกล่าวให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามความเป็นจริง เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนหรือเบิกจ่ายเกินอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด รวมทั้ง ควรมีมาตรการในการควบคุมการตั้งงบประมาณเพื่อมิให้งบประมาณในรายการดังกล่าวเพิ่มขึ้นจนเป็นภาระทางด้านงบประมาณในอนาคต และเนื่องจากสำนักงบประมาณสามารถประมาณการค่าใช้จ่ายหมวดนี้ได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงในระดับหนึ่งแล้ว ดังนั้น จึงควรพิจารณาความเป็นไปได้ในการแยกงบประมาณส่วนนี้ออกมาจากงบกลาง เพื่อควบคุมความโปร่งใสในการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ซึ่งมีจำนวนมากให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นต่อไปในอนาคต						✓
10. ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรภาครัฐค่อนข้างสูง หน่วยงานควรมีการพิจารณาศึกษาและเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ให้ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งในด้านงบประมาณและสุขภาพของบุคลากรภาครัฐและเป็นการป้องกันการทุจริตในส่วนที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ ที่ผ่านมามีการโอนงบกลางรายการค่าใช้จ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นมาใช้เป็นค่าใช้จ่ายบุคลากรทุกปี ดังนั้น ควรมีวิธีการอื่นเพื่อให้การประมาณการรายจ่ายเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะรายการเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เป็นรายการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นทุกปีแต่ยังไม่เพียงพอ จึงควรมีมาตรการในการควบคุมมิให้งบประมาณในรายการดังกล่าวเพิ่มขึ้น หรือควรปรับเปลี่ยนวิธีการจัดสรรให้กับหน่วยรับงบประมาณโดยตรงในลักษณะงบประมาณบุคลากรภาครัฐ ตลอดจนหาแนวทางที่เหมาะสมในการประเมินค่าใช้จ่ายต่าง ๆ อย่างแม่นยำมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ						✓
11. ค่าใช้จ่ายเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจมีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาใช้ในโครงการเติมเงิน 10,000 บาทผ่าน Digital Wallet ปัจจุบันรัฐบาลอาจมีการปรับเปลี่ยนนโยบายหรือปรับหลักเกณฑ์ของโครงการดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์กรณีหากมีการปรับเปลี่ยนนโยบายในการกระตุ้นเศรษฐกิจ รัฐบาลสามารถปรับเปลี่ยนโครงการโดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากรัฐสภา ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรคำนึงถึงความโปร่งใสความมีประสิทธิภาพในการใช้จ่าย และประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณด้วย						✓

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายงบกลางจำแนกตามรายการ

รายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ

1. ความหมาย:

งบประมาณรายจ่ายงบกลางรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐในที่นี้หมายถึง ค่าใช้จ่ายตามสิทธิของบุคลากรภาครัฐตามกฎหมายที่ทุกหน่วยงานใช้จ่ายในรายการเดียวกัน ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกรมบัญชีกลาง ประกอบด้วย 6 รายการ ได้แก่

(1) **เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ** เป็นรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อจ่ายเป็นเงินเบี้ยหวัดทหารกองหนุน เงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เงินบำเหน็จลูกจ้างประจำ เงินทำขวัญข้าราชการและลูกจ้าง เงินทดแทนข้าราชการวิสามัญ เงินค่าทดแทนสำหรับผู้ได้รับอันตรายในการรักษาความมั่นคงของประเทศ เงินช่วยเหลือข้าราชการบำนาญเสียชีวิต เงินสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติ หรือการปฏิบัติตามหน้าที่มนุษยธรรมและเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ

(2) **เงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานของรัฐ** เป็นรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อช่วยเหลือการศึกษาของบุตรและเงินช่วยเหลือพิเศษกรณีข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐเสียชีวิตในระหว่างรับราชการ

(3) **เงินเลื่อนเงินเดือนและปรับวุฒิข้าราชการ** เป็นรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อจ่ายเป็นเงินเลื่อนเงินเดือนประจำปีให้กับข้าราชการ (ไม่รวมทหารและหน่วยงานอิสระ) โดยกรมบัญชีกลางจะโอนไปตั้งจ่ายในงบประมาณรายจ่ายงบกลางของหน่วยรับงบประมาณที่ขอรับจัดสรรในไตรมาสสุดท้ายของปีงบประมาณ

(4) **เงินสำรอง เงินสมทบและเงินชดเชยของข้าราชการ** เป็นรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อจ่ายเป็นเงินสมทบเงินชดเชยที่รัฐบาลนำส่งเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการตามพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2539 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(5) **เงินสมทบของลูกจ้างประจำ** เป็นรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อจ่ายเป็นเงินสมทบที่รัฐบาลนำส่งเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างประจำของส่วนราชการซึ่งจดทะเบียนแล้ว (กสจ.) ในอัตราร้อยละ 3 ของค่าจ้าง เพื่อเป็นเงินสมทบให้กับลูกจ้างประจำที่เป็นสมาชิก กสจ.

(6) **ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ** เป็นค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ เป็นรายจ่ายที่ตั้งไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้างประจำและพนักงานของรัฐ รวมถึงผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัด บำนาญ และบุคคลในครอบครัวผู้มีสิทธิ

2. งบประมาณรายจ่าย พ.ศ. 2560 – 2569(ร่าง)

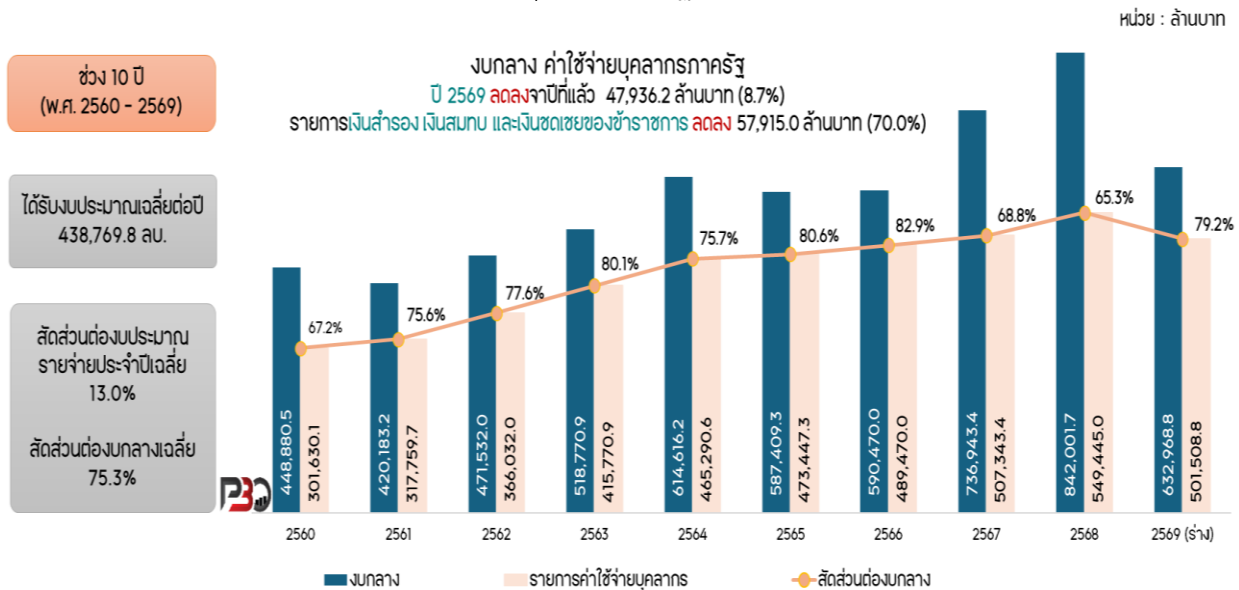
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2569(ร่าง) งบประมาณรายจ่ายงบกลางรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐได้รับจัดสรรงบประมาณเฉลี่ยต่อปี จำนวน 438,769.8 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 75.3 ของงบประมาณรายจ่ายงบกลาง หรือเฉลี่ยร้อยละ 13.0 ต่องบประมาณรายจ่ายประจำปี

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569(ร่าง) ได้รับจัดสรร จำนวน 501,508.8 ล้านบาท (ร้อยละ 79.2 ของงบประมาณรายจ่ายงบกลาง) **ลดลง**จากปีที่แล้ว จำนวน 47,936.2 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.7 จากรายการเงินสำรอง เงินสมทบ และเงินชดเชยของข้าราชการ ซึ่งลดลง 57,915.0 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 70.0 เพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2539 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยรายการที่ได้รับงบประมาณสูงเป็นอันดับต้น ๆ ได้แก่ รายการเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ รายการค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ รายการเงินสำรอง เงินสมทบ และเงินชดเชยของข้าราชการ ตามลำดับ

พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2539 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 72 กำหนดให้รัฐตั้งงบประมาณรายจ่ายเป็นรายปีเป็นจำนวนไม่น้อยร้อยละร้อยละ 20 ของงบประมาณบำเหน็จบำนาญของข้าราชการประจำปีเข้าบัญชีสำรองทุกปีจนกว่าเงินสำรอง เงินกองกลาง และดอกผลของเงินดังกล่าวจะมีจำนวน 3 เท่าของงบประมาณรายจ่ายบำเหน็จบำนาญของข้าราชการประจำปี หลังจากนั้นให้ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อให้เงินสำรอง เงินกองกลาง และดอกผลของเงินดังกล่าวคงระดับ 3 เท่า ของงบประมาณรายจ่ายบำเหน็จบำนาญของข้าราชการในแต่ละปี และถ้าเงินสำรอง เงินกองกลาง และดอกผลของเงินดังกล่าวมีจำนวนเกิน 3 เท่าของงบประมาณรายจ่ายบำเหน็จบำนาญของข้าราชการประจำปี ให้นำเงินส่วนที่เกินนั้นส่งเป็นรายได้แผ่นดิน”

ภาพที่ 4 งบประมาณรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ พ.ศ. 2560 – 2569(ร่าง)

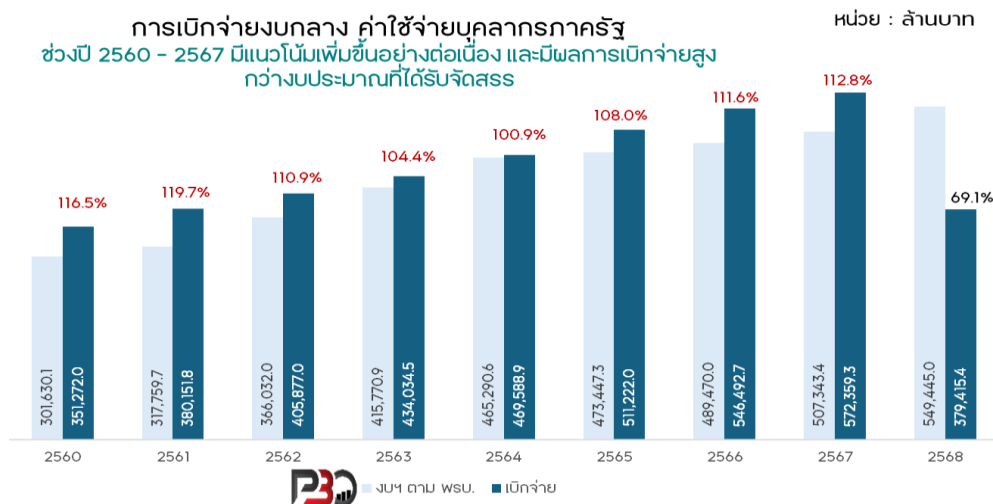
- ที่มา: 1. พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2568
2. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

3. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

ช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2567 การเบิกจ่ายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีการเบิกจ่ายสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เบิกจ่าย ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568 จำนวน 379,415.4 ล้านบาท หรือร้อยละ 69.1 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

ภาพที่ 5 การเบิกจ่ายงบประมาณรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ พ.ศ. 2560 – 2568

ที่มา: ระบบ New GFMIS Thai กรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568

▷ **รายการสำคัญที่มีผลการเบิกจ่ายสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร** เช่น เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานของรัฐ ในช่วงปี 2560 - 2567 มีแนวโน้มการเบิกจ่ายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเบิกจ่ายสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร โดยเฉพาะในปี 2566-2567 มีการเบิกจ่ายเกินกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรค่อนข้างมาก

ตารางที่ 6 ร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ พ.ศ. 2560 – 2568

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ	122.7	117.9	102.8	106.8	107.7	122.6	127.0	133.9	76.2
เงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานของรัฐ	107.8	103.6	104.7	96.3	85.2	120.8	114.7	104.1	42.6
เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ	122.1	126.2	117.0	108.2	102.8	106.5	111.2	112.6	74.5
เงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ	65.8	98.5	94.4	22.1	40.3	100.0	100.0	100.0	-
เงินสมทบของลูกจ้างประจำ	95.9	105.2	104.0	101.3	96.9	98.3	99.6	98.7	67.4
เงินสำรอง เงินสมทบและเงินชดเชยของข้าราชการ	99.1	101.9	100.4	100.0	100.2	99.8	99.5	94.6	50.2

ที่มา : ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568

- **เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ** มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ เนื่องจากงบประมาณรายจ่ายในรายการดังกล่าวมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นรายจ่ายสะสมและเพิ่มขึ้นตามจำนวนคนที่ออกจากราชการในแต่ละปี ประกอบกับผู้รับบำนาญเดิมมีอายุที่ยืนยาวขึ้น ส่งผลให้จำนวนผู้รับบำนาญสะสมเพิ่มขึ้นทุกปี ประกอบกับรายการส่วนใหญ่มีการคำนวณจากฐานเงินเดือนซึ่งมีการปรับเพิ่มขึ้นทุกปี รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้ต้องใช้งบประมาณเพิ่มขึ้น เช่น การปรับหลักเกณฑ์ให้ผู้รับบำนาญที่มีอายุตั้งแต่ 70 ปีบริบูรณ์ ให้มีสิทธิรับเงินบำเหน็จดำรงชีพได้ไม่เกิน 500,000 บาท และการปรับเพิ่มเงินช่วยค่าครองชีพให้ผู้รับบำเหน็จบำนาญได้รับค่าครองชีพที่เป็นธรรมตามอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น เช่น ผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ช.ค.บ.) เมื่อรวมกับเงินบำนาญแล้ว ไม่ต่ำกว่าเดือนละ 11,000 บาท เป็นต้น

- **ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานของรัฐ** มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอ สาเหตุหลักมาจาก **โครงสร้างประชากรของกลุ่มผู้รับสิทธิที่เปลี่ยนแปลงไป** โดยมีสัดส่วนของผู้เกษียณอายุเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มต้องพึ่งพาการรักษาพยาบาลมากกว่าช่วงวัยอื่น นอกจากนี้ **ต้นทุนด้านสาธารณสุขสูงขึ้น** ทั้งค่ายา เวชภัณฑ์ และค่าบริการทางการแพทย์มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นตามเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากขึ้น และความซับซ้อนของการรักษาในโรคต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะเดียวกัน **พฤติกรรมของผู้รับสิทธิก็มีแนวโน้มให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพมากขึ้นทำให้เข้ารับบริการทางการแพทย์บ่อยขึ้น** โดยเฉพาะเมื่อระบบสาธารณสุขเปิดโอกาสให้เข้าถึงการรักษาได้สะดวกและรวดเร็วกว่าในอดีต ซึ่งแม้จะเป็นผลดีต่อสุขภาพโดยรวมแต่ก็ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายรวมสูงขึ้นตามไปด้วย อย่างไรก็ตาม orte ระบบการเบิกจ่ายตรงในปัจจุบันผู้รับสิทธิสามารถเข้ารับบริการทางการแพทย์ได้ไม่จำกัดโดยไม่มีการควบคุมค่าใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการตรวจสอบความจำเป็นของการรักษา การควบคุมต้นทุน และการป้องกันการเบิกจ่ายซ้ำซ้อนหรือเกินจริง ซึ่งช่องว่างในระบบเหล่านี้เป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการทุจริตได้ ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาได้มีกรณีตัวอย่างที่ปรากฏเป็นข่าวเกี่ยวกับการทุจริตยา หรือการสมยอมกันระหว่างสถานพยาบาลกับผู้เกี่ยวข้องในการเบิกจ่ายและเวชภัณฑ์ที่ไม่มีการใช้จริง หรือใช้เกินความจำเป็น เพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ

ทั้งนี้ กรณีที่งบประมาณรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐรายการใดไม่เพียงพอ กรมบัญชีกลางจะดำเนินการขอรับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม และ/หรือขอโอนงบประมาณงบกลางรายการอื่นที่มีงบประมาณเหลือจ่ายมาหักงบกลางรายการที่เกินวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 มาตรา 36 และหากสำนักงบประมาณไม่สามารถโอนงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการใดไปเพิ่มงบกลางรายการที่เกินวงเงินงบประมาณได้ กรมบัญชีกลาง

จะจ่ายเงินงบกลางในส่วนที่เกินวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากเงินคงคลัง ตามนัยพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 7 (1) และเมื่อทราบจำนวนเงินคงคลังที่ได้จ่ายไปแล้ว กรมบัญชีกลางจะขอตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อขอใช้เงินคงคลังต่อไป

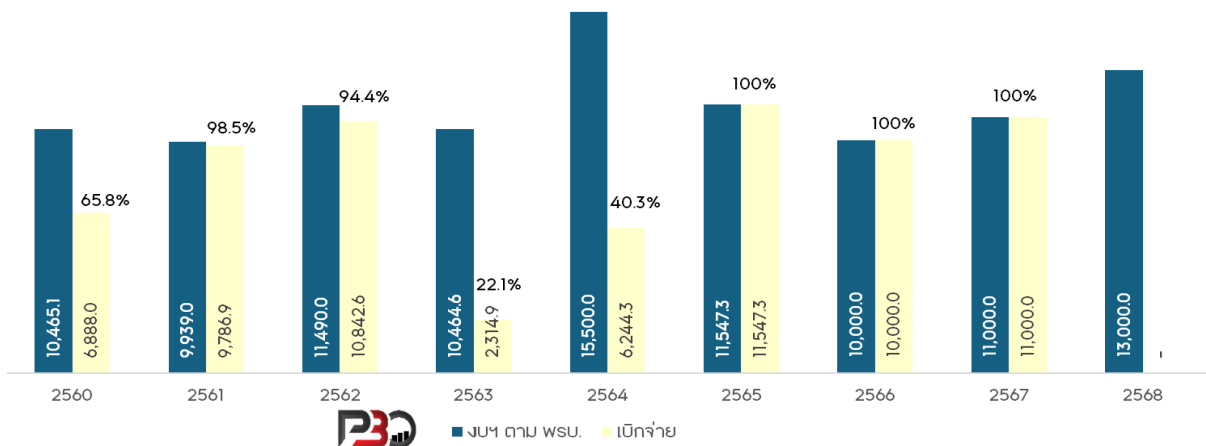
▶ **เงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ** ตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562 ข้อ 30 กำหนดให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบกลาง รายการเงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการให้แก่กรมบัญชีกลาง เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเงินไม่เพียงพอเบิกจ่ายกับกรมบัญชีกลางได้ตามจำนวนที่ต้องจ่ายจริง โดยให้ออนไปตั้งจ่ายในงบประมาณรายจ่ายงบกลางของหน่วยรับงบประมาณ ซึ่งกรมบัญชีกลางจะดำเนินการโอนจัดสรรเงินงบกลางฯ ให้กับส่วนราชการไปตั้งจ่ายในงบประมาณรายจ่ายงบกลางของหน่วยรับงบประมาณที่มีงบกลางไม่เพียงพอ ยกเว้นกระทรวงกลาโหม ตามแนวทางที่ถือปฏิบัติทุกปี โดยจะทำการโอนงบประมาณในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปีงบประมาณ

ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2567 มีการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายโดยการโอนไปตั้งจ่ายที่หน่วยรับงบประมาณเฉลี่ยปีละ จำนวน 8,570.2 ล้านบาท หรือเฉลี่ยร้อยละ 73.2 โดยบางปีใช้จ่ายสูงกว่าหมื่นล้านบาท ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับโครงสร้างบุคลากรของหน่วยรับงบประมาณที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงระหว่างปีงบประมาณ เช่น มีขยายกรอบอัตราเพิ่มใหม่ระหว่างปี เป็นต้น ทำให้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ

ภาพที่ 6 การเบิกจ่ายรายการเงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับเพิ่มวุฒิ พ.ศ. 2560 – 2568

เงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ
เบิกจ่าย ปี 2560-2567 เฉลี่ย 77.6% ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

หน่วย : ล้านบาท

ที่มา : ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568

5. ข้อสังเกต/ความเห็นของ PBO

ข้อสังเกต PBO

1. งบประมาณรายจ่ายงบกลางช่วง 10 ปี (พ.ศ. 2560 – 2569) ส่วนใหญ่เป็นรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐที่มีสัดส่วนต่อวงเงินงบประมาณรายจ่ายงบกลางเฉลี่ย ร้อยละ 75.3 หากพิจารณาผลการเบิกจ่ายงบกลางย้อนหลัง พบว่า ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา รายการค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐบางรายการมีการเบิกจ่ายเกินวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรอย่างต่อเนื่อง เช่น รายการเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ รายการค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ ดังนั้น รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการจัดทำงบประมาณให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้สามารถรองรับภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งควรมีระบบตรวจสอบหรือมาตรการควบคุมการใช้จ่ายงบกลางที่เข้มงวด โดยเฉพาะรายการค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ

2. รายการค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานของรัฐ มีแนวโน้มใช้งบประมาณเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีงบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ ซึ่งนอกจากปัจจัยเชิงโครงสร้างประชากรที่เข้า

ข้อสังเกต PBO

ผู้สังคมผู้สูงอายุแล้ว ปัจจัยด้านระบบการเบิกจ่ายตรงในปัจจุบันผู้รับสิทธิสามารถเข้ารับบริการทางแพทย์ได้ไม่จำกัด โดยไม่มีกลไกควบคุมค่าใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการตรวจสอบความจำเป็นของการรักษา การควบคุม ต้นทุน และการป้องกันการเบิกจ่ายซ้ำซ้อนหรือเกินจริง เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้มีการเบิกจ่ายในรายการ นี้เพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งยังเป็นช่องว่างที่เปิดโอกาสให้เกิดการทุจริตได้ ดังนั้น เพื่อให้ระบบสวัสดิการด้าน การรักษาพยาบาลของข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน และลดภาระ งบประมาณแผ่นดินที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการพัฒนาและวางกลไกควบคุม และตรวจสอบการเบิกจ่ายตรงให้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทั้งในมิติของการบริหารจัดการ การใช้เทคโนโลยี

1) ควรมีระบบกลางในการกลั่นกรองและตรวจสอบความจำเป็นทางการแพทย์ของรายการเบิกจ่าย โดยเฉพาะรายการที่มีมูลค่าสูงหรือมีความเสี่ยงต่อการทุจริต เช่น การเบิกจ่ายค่ายาเฉพาะทาง เวชภัณฑ์ราคาแพง หรือบริการทางการแพทย์ที่มีความซับซ้อน นอกจากนี้ ควรพัฒนาระบบการติดตามแบบเรียลไทม์ เพื่อให้สามารถ ตรวจสอบความผิดปกติของพฤติกรรมการเบิกจ่ายได้อย่างทันทั่วทั้งที่ เช่น การเบิกซ้ำ เบิกเกิน หรือการเบิกจาก สถานพยาบาลเดียวกันในลักษณะที่ไม่สมเหตุสมผล

2) ควรกำหนดเกณฑ์การควบคุมต้นทุนรักษาพยาบาลตามประเภทของโรคและแนวทางการรักษา เพื่อใช้ เป็นกรอบในการอนุมัติหรือชะลอการเบิกจ่ายในกรณีที่มีข้อสงสัย

3) ควรมีการออกแบบระบบตรวจสอบแบบสุ่มหรือเชิงลึก (audit) อย่างสม่ำเสมอ โดยอาศัยความร่วมมือ จากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.)

4) ในระยะยาว ควรศึกษาหรือวิจัย เพื่อปรับปรุงนโยบายด้านสวัสดิการให้สอดคล้องหรือเหมาะสมกับ บริบทของประเทศที่เข้าสู่สังคมสูงวัย ควบคู่กับส่งเสริมให้ผู้รับสิทธิดูแลสุขภาพเชิงป้องกันมากกว่ารักษา

5) พิจารณาศึกษาความเป็นไปได้ของการจ่ายค่ารักษาพยาบาลแบบเหมาจ่ายแทนที่ระบบปลายเปิด ซึ่งไม่อาจประมาณการค่ารักษาพยาบาลได้

3. รายการเงินเดือนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ เป็นรายการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับการจ่ายเงินเดือน ประจำปีให้กับข้าราชการพลเรือน (ไม่รวมข้าราชการทหารและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอิสระ) โดยกรมบัญชีกลาง จะเป็นผู้ดำเนินการโอนงบประมาณจากรายการนี้ไปยังงบรายจ่ายบุคลากรของแต่ละหน่วยรับงบประมาณตามที่ได้ ยื่นขอรับการจัดสรรในไตรมาสสุดท้ายของปีงบประมาณ อย่างไรก็ตาม ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 – 2567 พบว่า มีการใช้จ่ายจากรายการนี้เกินกว่า 10,000 ล้านบาทต่อปี ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาการตั้งงบประมาณ ที่ไม่สอดคล้องกับภาระรายจ่ายที่เกิดขึ้นจริง ส่งผลให้ภาพรวมของงบประมาณรายจ่ายด้านบุคลากรในแต่ละปี ไม่สามารถสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงของแต่ละหน่วยรับงบประมาณได้อย่างครบถ้วน ควรกำหนดให้มีการจัดเก็บและ แสดง รายละเอียดการเบิกจ่ายจริงของรายการเงินเดือนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิในระดับหน่วยรับงบประมาณ เพื่อให้สามารถใช้เป็นฐานข้อมูลในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีได้อย่างแม่นยำ และโปร่งใสมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรมีการพิจารณาแนวทางในการปรับปรุงวิธีการตั้งงบประมาณ ให้สะท้อนภาระค่าใช้จ่ายที่แท้จริง เช่น การประเมินวงเงินเงินเดือนของหน่วยงานจากประวัติการใช้จ่ายย้อนหลังและข้อมูลเชิงวิเคราะห์ เกี่ยวกับโครงสร้างกำลังคน เพื่อให้สามารถบริหารงบประมาณบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ค่าใช้จ่ายชดใช้เงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

1. ความหมาย:

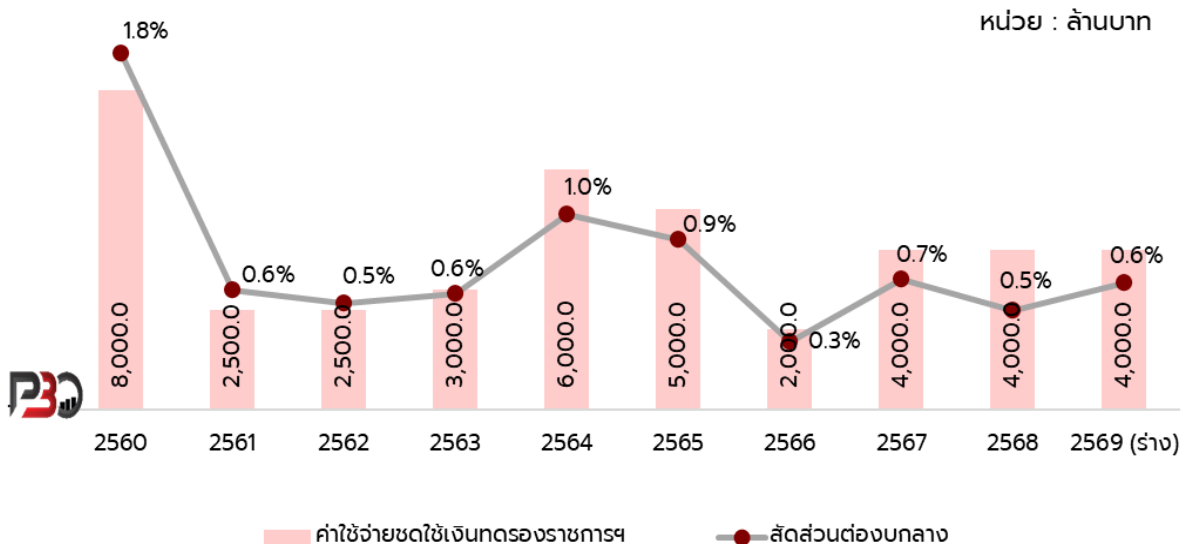
ค่าใช้จ่ายชดใช้เงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน เป็นรายจ่ายที่ตั้งตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการไว้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติฉุกเฉินเมื่อเป็นที่คาดว่าจะเกิดภัยพิบัติฉุกเฉินขึ้นในเวลาอันใกล้และจำเป็นต้องดำเนินการโดยฉับพลัน และเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติโดยเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสมเมื่อเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง โดยมุ่งเน้นที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า แต่ไม่ได้มุ่งเน้นที่จะชดใช้ความเสียหายแก่ผู้ใด ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่มีลักษณะเฉพาะ มีระเบียบ และหลักเกณฑ์รองรับการใช้จ่ายอย่างชัดเจน และเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับการเกิดภัย ประเภทของภัย ความรุนแรงและระยะเวลาที่เกิดภัยนั้น ๆ ทำให้ไม่สามารถประมาณการค่าใช้จ่ายที่แน่นอนของแต่ละส่วนราชการได้ ทั้งนี้ การใช้จ่ายเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินเป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562

2. งบประมาณรายจ่าย พ.ศ. 2560 – 2569(ร่าง)

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2569(ร่าง) ได้รับจัดสรรงบประมาณเฉลี่ยต่อปี จำนวน 4,100 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 0.7 ของงบประมาณรายจ่ายงบกลาง

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569(ร่าง) ได้รับจัดสรร จำนวน 4,000 ล้านบาท (ร้อยละ 0.6 ของงบประมาณรายจ่ายงบกลาง) เท่าปีที่แล้ว

ภาพที่ 7 งบประมาณรายการค่าใช้จ่ายชดใช้เงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2560 – 2569

ที่มา: 1. พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2568

2. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

3. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

ช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2567 มีการเบิกจ่ายงบประมาณเฉลี่ยต่อปี จำนวน 3,058.4 ล้านบาท หรือเฉลี่ยร้อยละ 58.9 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง

สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เบิกจ่าย ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568 จำนวน 1,226.2 ล้านบาท หรือร้อยละ 30.7 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง

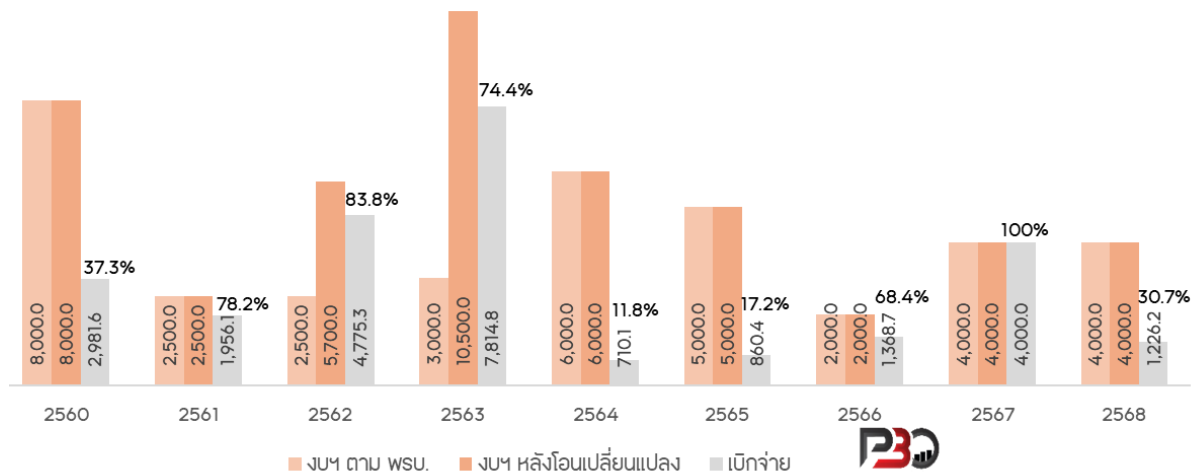

ภาพที่ 8 การเบิกจ่ายรายการค่าใช้จ่ายชดใช้เงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2568

ค่าใช้จ่ายชดใช้เงินทดรองราชการ

เบิกจ่ายปี 2560 - 2567 เฉลี่ย 58.9% ของงบประมาณหลังโอนฯ

หน่วย : ล้านบาท

ที่มา : ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินและต้อนรับประมุขต่างประเทศ

1. ความหมาย:

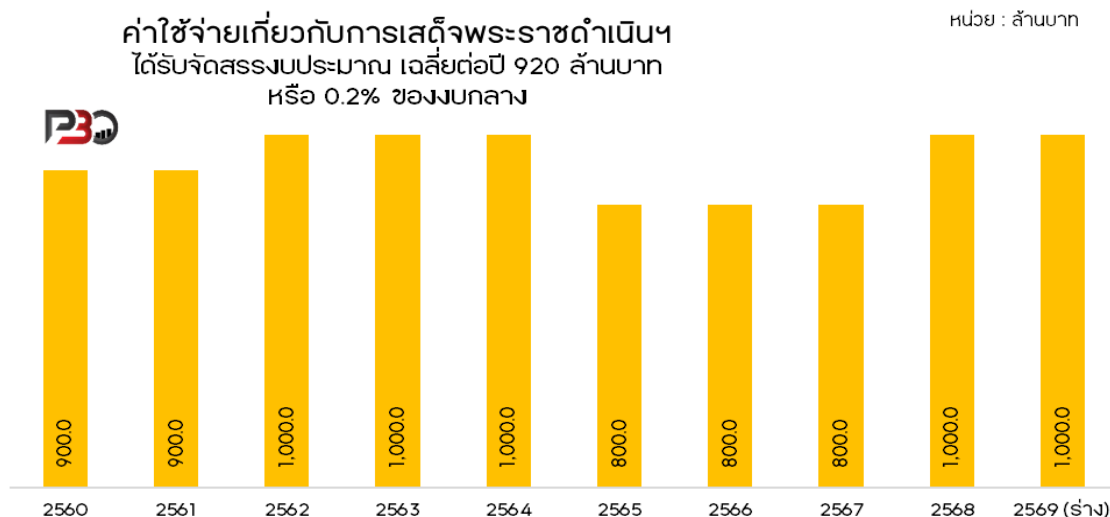
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินและต้อนรับประมุขต่างประเทศ เป็นรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสนับสนุนพระราชกรณียกิจในการเสด็จพระราชดำเนินภายในประเทศ และหรือต่างประเทศ และการต้อนรับประมุขต่างประเทศที่มาเยือนประเทศไทยระหว่างปีงบประมาณ ซึ่งเป็นภารกิจของหลายหน่วยงานที่มีอาจทราบรายละเอียดล่วงหน้าและไม่สามารถประมาณค่าใช้จ่ายที่แน่นอนได้

2. งบประมาณรายจ่าย พ.ศ. 2560 – 2569(ร่าง)

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2569(ร่าง) ได้รับจัดสรรงบประมาณเฉลี่ยต่อปี จำนวน 920 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 0.2 ของงบประมาณรายจ่ายงบกลาง

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569(ร่าง) ได้รับจัดสรร จำนวน 1,000 ล้านบาท (ร้อยละ 0.1 ของงบประมาณรายจ่ายงบกลาง) เท่ากับปีที่แล้ว

ภาพที่ 9 งบประมาณรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินและต้อนรับประมุขต่างประเทศ พ.ศ. 2560 – 2569(ร่าง)

ที่มา: 1. พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2568

2. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

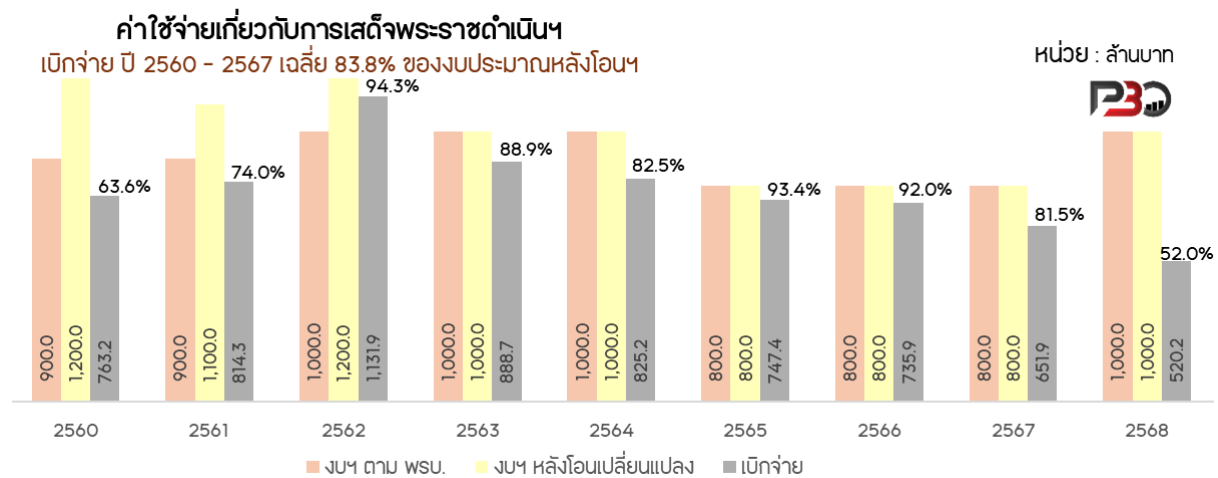
3. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

ช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2567 มีการเบิกจ่ายงบประมาณเฉลี่ยต่อปี จำนวน 819.8 ล้านบาท หรือเฉลี่ยร้อยละ 83.8 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง

สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เบิกจ่าย ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568 จำนวน 520.2 ล้านบาท หรือร้อยละ 52 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง

ภาพที่ 10 การเบิกจ่ายรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินและต้อนรับประมุขต่างประเทศ
พ.ศ. 2560 – 2568

ที่มา : ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568

การอนุมัติโครงการมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ประกอบด้วย ความสอดคล้องของโครงการ ความจำเป็นของโครงการ ความเหมาะสมของโครงการ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตตามภูมิสังคม ความพร้อมของชุมชน และผลการประเมินโครงการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แสดงตามภาพที่ 3 – 13 ดังนี้

ภาพที่ 12 หลักเกณฑ์การวิเคราะห์โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

หลักเกณฑ์การวิเคราะห์โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- 1 ความสอดคล้องของโครงการ **วัตถุประสงค์และแนวทางของโครงการต้องสอดคล้องกับ** (1) พระราชดำริ (2) นโยบายของรัฐบาล (3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (4) แผนงาน /โครงการของหน่วยงานราชการ
- 2 ความจำเป็นของโครงการ **ความจำเป็นในมิติต่างๆ** อาทิ ความต้องการ ความจำเป็นพื้นฐาน การเพิ่มผลผลิตการเกษตร การค้า การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น และหากไม่ดำเนินโครงการจะมีผลกระทบหรือเกิดปัญหาอย่างไร
- 3 ความเหมาะสมของโครงการ
 1. ด้านกายภาพ : มีการขออนุญาตใช้งานพื้นที่อย่างถูกต้องและมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกพร้อมดำเนินโครงการ
 2. ด้านการบริหารจัดการ : ความพร้อมและประสิทธิภาพของหน่วยงาน ทั้งด้านการบริหารและงบประมาณ
 3. ด้านเศรษฐกิจและสังคม : ผลตอบแทนโครงการคุ้มค่า ทั้งด้านการเงิน ความเสมอภาค และความเป็นธรรม
 4. ด้านเทคนิค : เทคนิคและวิธีดำเนินงานโครงการเหมาะสมกับพื้นที่ เป็นที่ยอมรับ มีหลักการเรียบง่าย ประหยัด ทำได้จริง
 5. ด้านงบประมาณ : โครงการต้องดำเนินอย่างต่อเนื่อง ไม่ติดขัด
- 4 ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตตามภูมิสังคม **โครงการต้องคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและกำหนดมาตรการบรรเทาผลกระทบ** ทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิต รวมทั้งจัดทำรายงาน EIA ตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- 5 ความพร้อมของชุมชน **โครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการต้องประชาสัมพันธ์ชี้แจงและสร้างความรู้ความเข้าใจให้ประชาชน** ตามระเบียบ นร. ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548
- 6 ผลการประเมินโครงการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน **โครงการขนาดใหญ่และเคยผ่านการประเมินผลโดยสำนักงาน กปร. แล้ว หรือโครงการที่คล้ายคลึงหรือเกี่ยวข้องกับโครงการที่ผ่านการประเมินผลมาแล้ว** ควรนำผลการประเมินมาพิจารณาพิจารณาร่วมกับปัจจัยอื่นๆ ด้วย

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2534 กำหนดประเภทของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ออกเป็น 4 ประเภท และมีการอนุมัติโครงการและงบประมาณตามประเภทโครงการ ดังนี้

ตารางที่ 7 ประเภทและการอนุมัติงบประมาณโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ประเภทโครงการ	การอนุมัติและงบประมาณ
ประเภทที่ 1 โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีลักษณะเป็นงานด้านวิชาการ เช่น โครงการประเภทเพื่อการศึกษา ค้นคว้า ทดลองหรือโครงการที่มีลักษณะเป็นงานวิจัย และโครงการใด ๆ ที่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ภายใน 1 ปี	กปร. หรือประธานกรรมการ กปร.พิจารณาอนุมัติโครงการและงบประมาณรายจ่ายตามโครงการได้ทั้งหมด เพื่อให้ดำเนินงานได้ทันที
ประเภทที่ 2 โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีลักษณะเป็นโครงการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยทั่วไปที่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ภายใน 6 ปี	กปร. หรือประธานกรรมการ กปร.พิจารณาอนุมัติโครงการและงบประมาณรายจ่ายเพื่อให้สามารถเริ่มดำเนินงานได้ในระยะแรกหรือปีแรก ส่วนงบประมาณดำเนินการในปีต่อไปส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องจะต้องเสนอของบประมาณรายจ่ายตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ
ประเภทที่ 3 โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีลักษณะเป็นโครงการใหญ่ที่ต้องใช้เวลาดำเนินการเกิน 6 ปี จึงแล้วเสร็จ	กปร. หรือประธานกรรมการ กปร.พิจารณาอนุมัติโครงการหรือพิจารณาเสนอโครงการไปตามขั้นตอนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และคำสั่งอันเป็นระเบียบแบบแผนของทางราชการและในกรณีที่ กปร. อนุมัติโครงการแล้ว กปร. อาจอนุมัติงบประมาณรายจ่ายของโครงการได้บางส่วน เพื่อให้สามารถเริ่มดำเนินงานตามโครงการได้โดยเร็ว หรือไม่อนุมัติงบประมาณรายจ่ายของ

ประเภทโครงการ	การอนุมัติและงบประมาณ
	โครงการโดยให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องทำ ความตกลงกับสำนักงบประมาณต่อไปก็ได้
ประเภทที่ 4 โครงการ แผนงาน และกิจกรรมใด ๆ ที่มีพระ ราชประสงค์ให้ดำเนินการ	กปร. หรือประธานกรรมการ กปร. หรือประธานกรรมการ กปร. พิจารณานุมัติโครงการ แผนงาน กิจกรรมใด ๆ และ งบประมาณรายจ่ายได้ตามความเหมาะสมในทูลเกล้าฯ

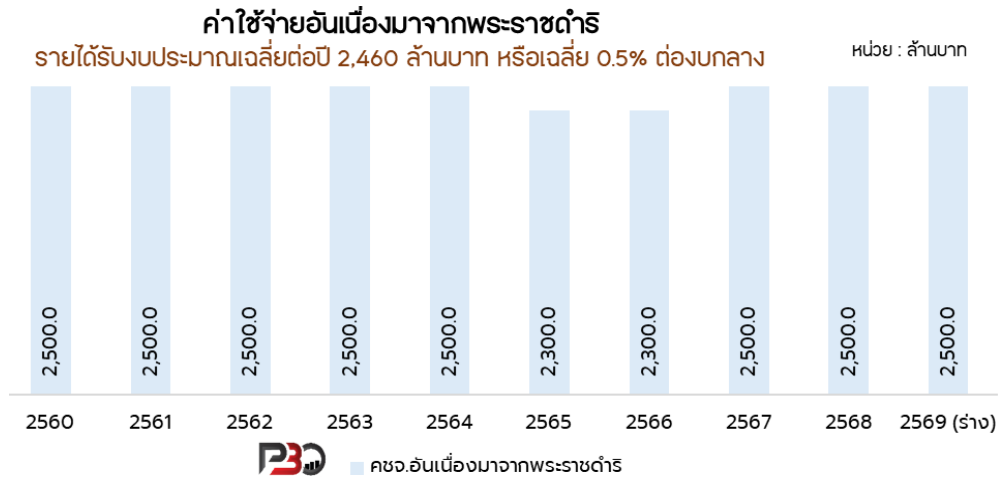
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2. งบประมาณรายจ่าย พ.ศ. 2560 – 2569(ร่าง)

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2569(ร่าง) ได้รับจัดสรรงบประมาณเฉลี่ยต่อปี จำนวน 2,460.0 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 0.5 ของงบประมาณรายจ่ายงบกลาง

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569(ร่าง) ได้รับจัดสรร จำนวน 2,500.0 ล้านบาท (ร้อยละ 0.4 ของงบประมาณ รายจ่ายงบกลาง) เท่าปีที่แล้ว

ภาพที่ 13 งบประมาณรายการค่าใช้จ่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2569(ร่าง)

ที่มา: 1. พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 - 2567

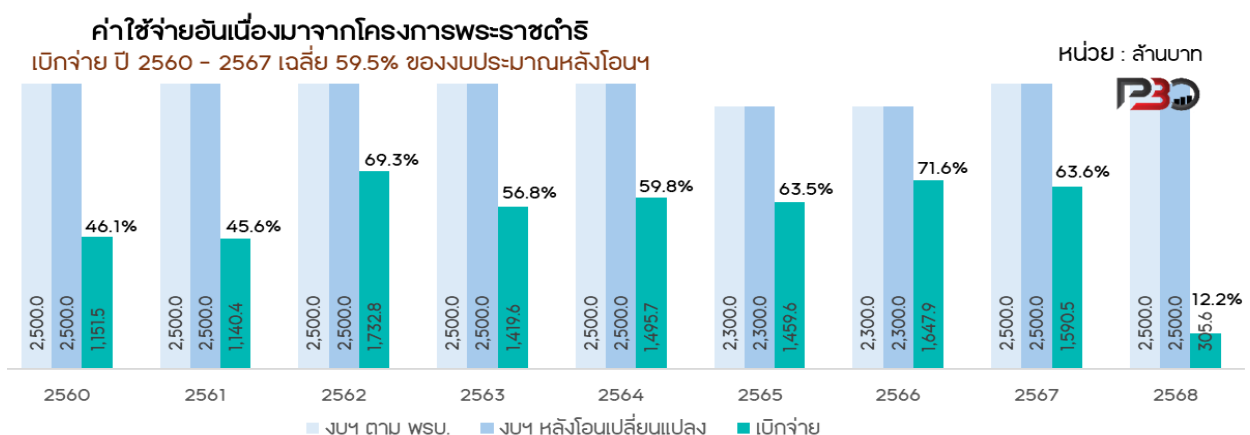
2. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

3. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

ช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2567 มีการเบิกจ่ายงบประมาณเฉลี่ยต่อปี จำนวน 1,454.8 ล้านบาท หรือเฉลี่ยร้อยละ 59.5 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง

สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เบิกจ่าย ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568 จำนวน 305.6 ล้านบาท หรือร้อยละ 12.2 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง

ภาพที่ 14 การเบิกจ่ายรายการค่าใช้จ่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2568

5. ข้อสังเกต/ความเห็นของ PBO

ข้อสังเกต PBO

1. อัตราการเบิกจ่ายงบประมาณต่ำ ผลการเบิกจ่ายในแต่ละปีค่อนข้างต่ำ โดยในช่วง ปี 2560 – 2567 เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 59.5 ไม่เป็นไปตามมาตรการที่เร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณที่กำหนด ปี 2568 มีผลการเบิกจ่าย ณ สิ้นไตรมาสที่ 2 เพียงร้อยละ 5.6 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง ควรพิจารณาทบทวนข้อจำกัดหรือปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อปรับปรุงระบบบริหารจัดการให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมทั้งควรพัฒนาเครื่องมือช่วยในการติดตามและเร่งรัดการเบิกจ่าย เช่น ระบบติดตามงบประมาณรายโครงการแบบเรียลไทม์
2. การประชาสัมพันธ์และการรับรู้ของประชาชน ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น รวมทั้งยกระดับการประชาสัมพันธ์โดยใช้ภาคเอกชนหรือมีอาสาสมัครด้านการสื่อสารสมัยใหม่ เข้ามาร่วมพัฒนาเนื้อหาและช่องทางการสื่อสาร รวมถึงส่งเสริมการใช้ แพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น โซเชียลมีเดีย เว็บไซต์ และอีคอมเมิร์ซ เพื่อเพิ่มการรับรู้ของสาธารณชน และขยายฐานผู้สนับสนุนในวงกว้างทั้งในประเทศและต่างประเทศ
3. การสร้างภาคีเครือข่ายและความร่วมมือข้ามภาคส่วน ควรขยายความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ มากขึ้น โดยเฉพาะภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา ทั้งในด้านการผลิต การตลาด การวิจัย และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระดับพื้นที่ เพื่อยกระดับศักยภาพของโครงการให้สามารถขยายผลได้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน ตลอดจนสร้างกลไกการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ที่สามารถต่อยอดโครงการไปสู่การพึ่งพาตนเองของชุมชน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ในระดับประเทศและนานาชาติ

เงินชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้าง

1. ความหมาย:

เงินชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้าง (ค่า K) เป็นรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายช่วยเหลือผู้ประกอบการอาชีพงานก่อสร้างที่ดำเนินงานให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานของรัฐ ซึ่งในลักษณะตั้งงบประมาณไม่สามารถคาดการณ์ความผันผวนของปัจจัยที่จะนำมาคำนวณเป็นการล่วงหน้าได้ เช่น ค่าแรงงาน ค่าเหล็ก ค่าซีเมนต์ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น รวมทั้งไม่สามารถระบุได้ว่าจะมีหน่วยงานใดบ้างที่จะมีค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเท่าใด

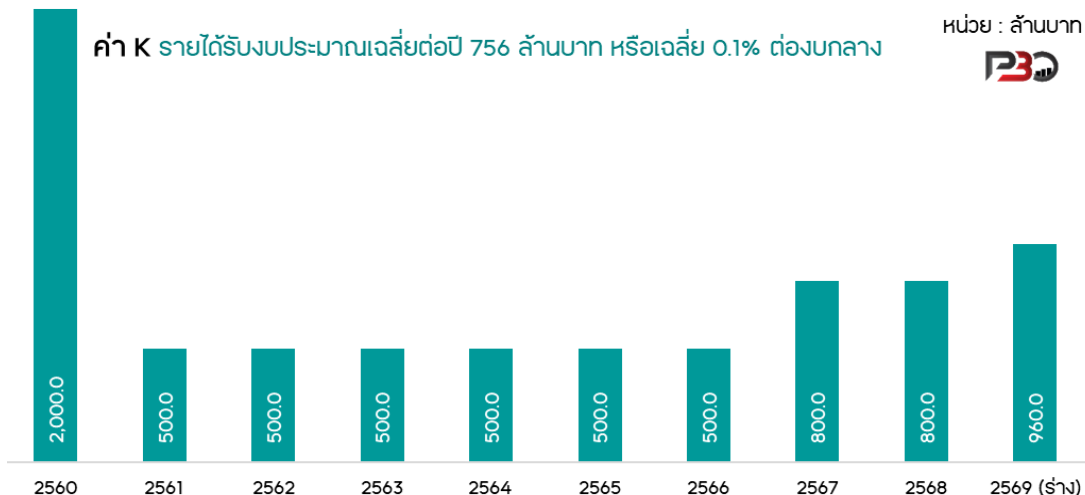
การจัดสรรงบกลาง รายการเงินชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้าง สำนักงบประมาณจะพิจารณาจัดสรรให้กับหน่วยรับงบประมาณที่แจ้งขอรับจัดสรร โดยตรวจสอบแล้วว่าไม่สามารถปรับแผนการปฏิบัติงานหรือแผนการใช้จ่ายเพื่อจ่ายคืนค่า K ให้กับผู้รับจ้างได้ ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายที่จัดสรรเป็นไปตามหลักการคำนวณค่า K ตามที่ผู้รับจ้างส่งมอบงานจริง

2. งบประมาณรายจ่าย พ.ศ. 2560 – 2569(ร่าง)

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2569(ร่าง) ได้รับจัดสรรงบประมาณเฉลี่ยต่อปี จำนวน 760.0 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 0.1 ของงบประมาณรายจ่ายงบกลาง

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569(ร่าง) ได้รับจัดสรร จำนวน 800.0 ล้านบาท (ร้อยละ 0.1 ของงบประมาณรายจ่ายงบกลาง) เท่าปีที่แล้ว

ภาพที่ 15 งบประมาณรายการเงินชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้าง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2569(ร่าง)

ที่มา: 1. พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2568

2. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

3. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

ช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2567 มีการเบิกจ่ายงบประมาณเฉลี่ยต่อปี จำนวน 278.1 ล้านบาท หรือเฉลี่ยร้อยละ 41.3 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง

การเบิกจ่ายค่า K ในช่วงปี 2565–2567 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นชัดเจน ทั้งในแง่สัดส่วนและจำนวนเงิน ซึ่งเป็นผลกระทบจากสถานการณ์ระดับโลก เช่น สงคราม เศรษฐกิจโลก เงินเฟ้อ และการเร่งลงทุนในประเทศ ซึ่งล้วนส่งผลต่อต้นทุนวัสดุก่อสร้าง เครื่องจักร และพลังงานที่เป็นองค์ประกอบของค่า K โดยตรง จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ภาครัฐมีการใช้งบกลางเพิ่มขึ้น

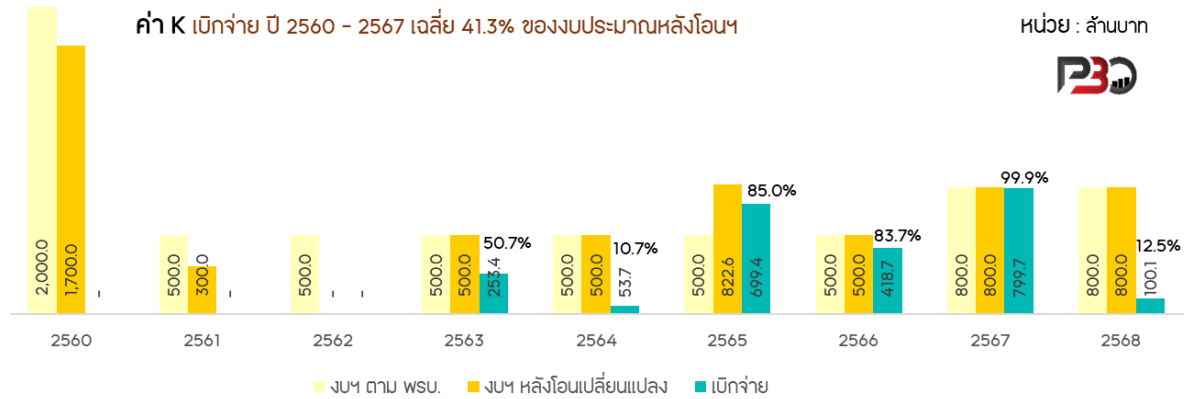
สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เบิกจ่าย ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568 จำนวน 100.1 ล้านบาท หรือร้อยละ 12.5 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง

ภาพที่ 16 การเบิกจ่ายรายการเงินชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้าง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2568

ค่า K เบิกจ่าย ปี 2560 – 2567 เฉลี่ย 41.3% ของงบประมาณหลังโอนฯ

หน่วย : ล้านบาท

ที่มา : ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568

5. ข้อสังเกต/ความเห็นของ PBO

ข้อสังเกต PBO

“ค่า K” ช่วยลดความเสี่ยงของผู้รับเหมา กรณีที่ได้รับความเดือดร้อนจากวัสดุก่อสร้างมีราคาสูงขึ้น โดยได้รับการชดเชยในส่วนของผลต่างราคาวัสดุก่อสร้างในชั้นประกวดราคาเทียบกับวันส่งมอบงาน ขณะเดียวกันผู้จ้างเหมา(หน่วยงานภาครัฐ)ใช้เป็นเครื่องมือป้องกันมิให้ผู้รับเหมาเอาเปรียบ โดยการบวก ราคาวัสดุก่อสร้างเพื่อการเปลี่ยนแปลงไว้ล่วงหน้ามากจนเกินไป ซึ่งคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2532 ได้มีมติให้นำ “ค่า K” มาใช้อีกครั้ง หลังจากที่รัฐบาลได้ประกาศยกเลิกการใช้ไปเมื่อปี 2524 เนื่องจาก ผลของภาวะเศรษฐกิจที่ขยายตัวในอัตราสูง ก่อให้เกิดการลงทุนอย่างมากในธุรกิจหลายสาขา โดยเฉพาะ ธุรกิจการก่อสร้าง เพื่อรองรับเศรษฐกิจที่ขยายตัว เป็นเหตุให้วัสดุก่อสร้างสำคัญ คือ เหล็กเส้นขาดแคลน และราคาสูงขึ้นมากอย่างต่อเนื่อง ผู้ประกอบการธุรกิจก่อสร้างได้รับความเดือดร้อน รัฐบาลจึงให้ความช่วยเหลือโดยมีมติดังกล่าว ให้ใช้ “ค่า K” มาจนถึงปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม ค่า K เป็นงบประมาณที่มีลักษณะเฉพาะ คือ ไม่สามารถคาดการณ์จำนวน ที่แน่นอนได้ล่วงหน้า และต้องใช้ข้อมูลจากดัชนีราคาที่สูงขึ้น เช่น ราคาน้ำมัน วัสดุก่อสร้าง จึงต้อง ต้องจัดสรรไว้เป็นงบกลาง การใช้จ่ายเงินจึงไม่มีการพิจารณาจากฝ่ายบัญชี ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูล การเบิกจ่ายจึงช่วยถึงความโปร่งใสในการบริหารงบประมาณ และสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนและ หน่วยงานกำกับตรวจสอบ โดยอาจจัดทำรายงานการเบิกจ่ายรายไตรมาสที่แสดงสัดส่วนการใช้จ่าย ค่า K รวมถึงแยกตามสาเหตุหรือประเภทโครงการ เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและใช้เป็นฐานข้อมูล ในการวางแผนในปีถัดไป

เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

1. ความหมาย:

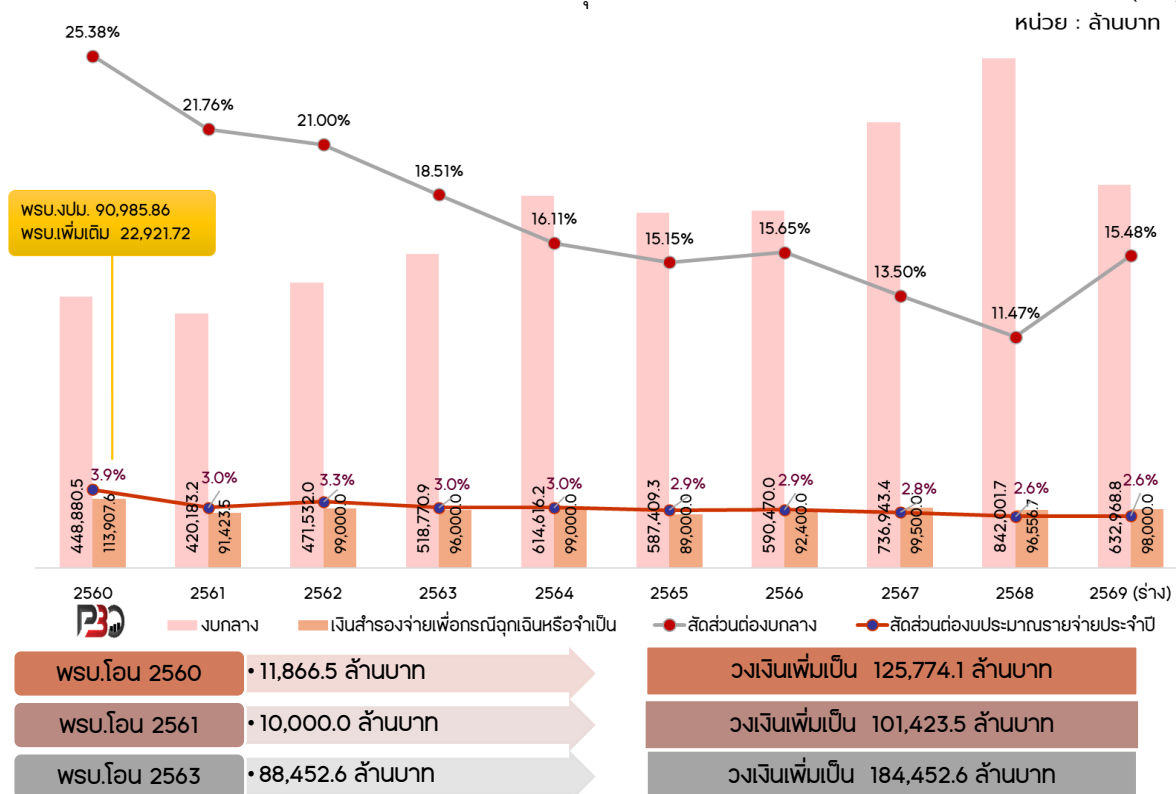
เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เป็นค่าใช้จ่ายที่ต้องเตรียมไว้ให้แก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐที่มีบทบาทหน้าที่ต้องแก้ไขปัญหาเร่งด่วนที่เกิดขึ้น และใช้จ่ายตามสภาพเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นโดยมิได้คาดหมาย ไม่สามารถประมาณการค่าใช้จ่ายที่แน่นอนได้ และไม่อาจจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้แก่หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบได้โดยตรง

ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 กำหนดให้ตั้งได้เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันหรือแก้ไขสถานการณ์อันกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนความมั่นคงของรัฐ การเยียวยาหรือบรรเทาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะร้ายแรงและภารกิจที่เป็นความจำเป็นเร่งด่วนของรัฐ

โดยมีกรอบวงเงินตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง กำหนดสัดส่วนต่าง ๆ เป็นกรอบวินัยการเงินการคลังของรัฐ (ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2563) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 2 แต่ไม่เกินร้อยละ 3.5 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

2. งบประมาณรายจ่าย พ.ศ. 2560 – 2569(ร่าง)

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2569(ร่าง) ได้รับจัดสรรงบประมาณเฉลี่ยต่อปี จำนวน 97,478.8 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 17.4 ของงบประมาณรายจ่ายงบกลาง หรือเฉลี่ยร้อยละ 3.0 ต่องบประมาณรายจ่ายประจำปี ภาพที่ 17 งบประมาณรายจ่ายเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2569(ร่าง)

ที่มา : 1. พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2568

2. พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2561

3. พระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. 2560 – 2561 และ 2563

4. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

นอกจากนี้ ในการบริหารงบประมาณรายจ่ายเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นได้รับโอนงบประมาณเพิ่มเติมจากพระราชบัญญัติโอนงบประมาณในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2563 ทำให้หลังโอนเปลี่ยนแปลงมีงบประมาณเพิ่มขึ้น

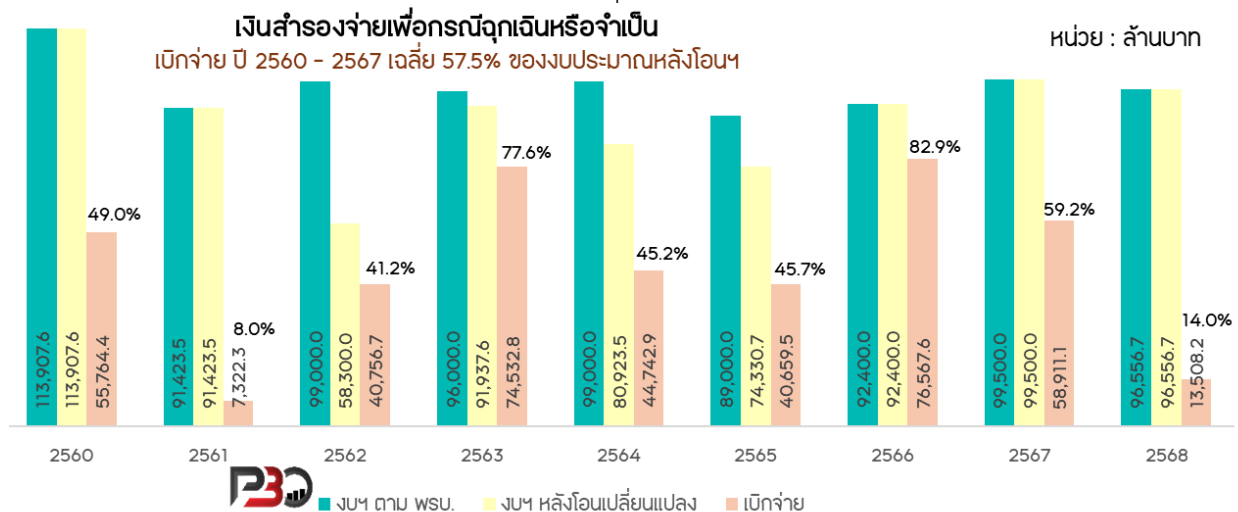
สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2569(ร่าง) ได้รับจัดสรร จำนวน 98,000 ล้านบาท (ร้อยละ 15.5 ของงบประมาณรายจ่ายงบกลาง และร้อยละ 2.6 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี) **เพิ่มขึ้น**จากปีที่แล้ว จำนวน 1,443.3 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 1.5

3. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ (ข้อมูล ณ สิ้นปีงบประมาณ)

ช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2567 มีการเบิกจ่ายงบประมาณเฉลี่ยต่อปี จำนวน 49,907.2 ล้านบาท หรือเฉลี่ยร้อยละ 46.6 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง

สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีการเบิกจ่าย ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568 จำนวน 13,508.2 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง

ภาพที่ 18 การเบิกจ่ายรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2568

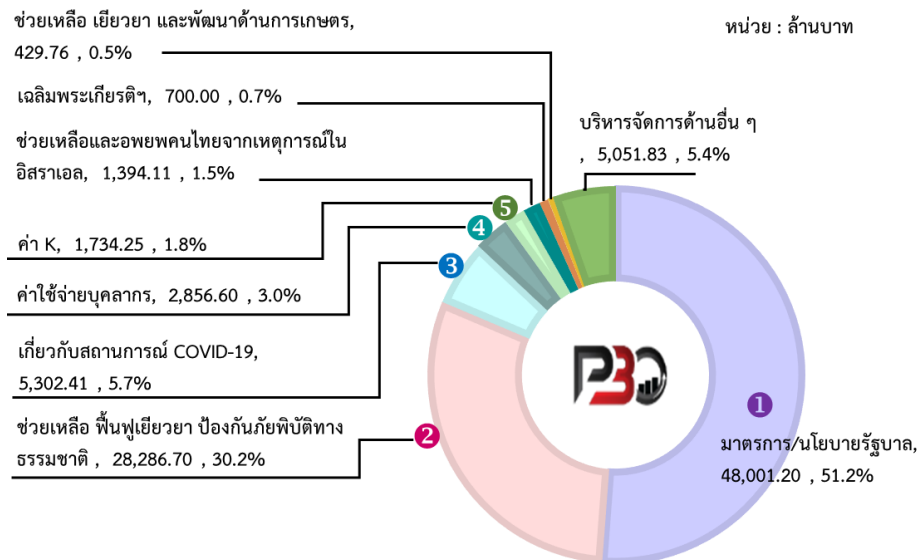

ที่มา : ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568

● **ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567** รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น มีงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน 99,500.0 ล้านบาท คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติกรอบวงเงินให้ใช้จ่าย รวมทั้งสิ้นจำนวน 93,756.9 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 94.2 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง **ส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้สำหรับการดำเนินการตามมาตรการหรือนโยบายรัฐบาล** เช่น การกระตุ้นเศรษฐกิจผ่าน บัตรสวัสดิการแห่งรัฐและคนพิการ จำนวน 23,552.4 ล้านบาท การสนับสนุนการใช้จ่ายยานยนต์ไฟฟ้า จำนวน 7,125.6 ล้านบาท การยกระดับ 30 บาท รักษาทุกโรค จำนวน 5,924.3 ล้านบาท มาตรการลดภาระค่าใช้จ่ายด้านพลังงานให้แก่ประชาชน จำนวน 4,192.2 ล้านบาท เป็นต้น **รองลงมาเป็นการดำเนินการช่วยเหลือ พื้นฟู เยียวยา และป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการดำเนินการเกี่ยวกับสถานการณ์ COVID-19** (ค่าตอบแทนบุคลากรทางการแพทย์ของหน่วยงานในสังกัดและนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 3,849.3 ล้านบาท และจ่ายเงินชดเชยดอกเบี้ยและเงินชดเชยความเสียหายให้กับสถาบันการเงินตามมาตรการสนับสนุนการให้สินเชื่อภายใต้พระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 จำนวน 1,453.1 ล้านบาท)

ภาพที่ 19 คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ใช้เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ที่มา : มติคณะรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2566 - เดือนกันยายน 2567

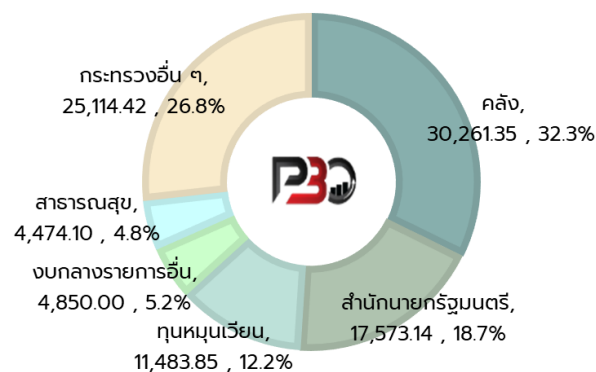
การอนุมัติให้ใช้จำแนกตามกระทรวงที่ใช้งบประมาณ พบว่า กระทรวงสำคัญที่ได้รับอนุมัติให้ใช้เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ได้แก่

(1) กระทรวงการคลัง จำนวน 30,261.4 ล้านบาท (ร้อยละ 32.3 ของวงเงินรวมที่อนุมัติ) ส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการตามมาตรการหรือนโยบายของรัฐ เช่น การกระตุ้นเศรษฐกิจ ปี 2567 ผ่านคนพิการ จำนวน 21,492.9 ล้านบาท (สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง) การสนับสนุนการใช้น้ำมันดีเซลไฟฟ้า (กรมสรรพสามิต) จำนวน 7,125.6 ล้านบาท เป็นต้น

(2) สำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน 17,573.1 ล้านบาท (ร้อยละ 18.7 ของวงเงินรวมที่อนุมัติ) ส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อรองรับสถานการณ์ในช่วงฤดูฝน 16,793.9 ล้านบาท (สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ)

(3) ทูนาหมื่นเวียน จำนวน 11,483.9 ล้านบาท (ร้อยละ 12.3 ของวงเงินรวมที่อนุมัติ) เป็นการดำเนินการตามมาตรการหรือนโยบายของรัฐ ได้แก่ การยกระดับ 30 บาท รักษาทุกโรค จำนวน 5,924.3 ล้านบาท (กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ) โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการ จำนวน 3,500 ล้านบาท และการกระตุ้นเศรษฐกิจ ปี 2567 ผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 2,059.5 ล้านบาท (กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม)

ภาพที่ 20 คณะรัฐมนตรีอนุมัติเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รายกระทรวง

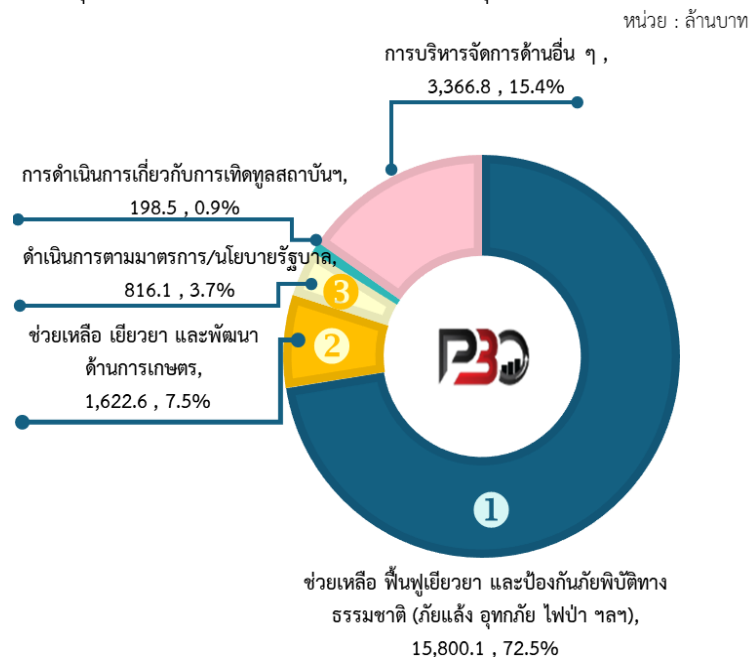
ที่มา : ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง

ผลการเบิกจ่าย ณ สิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 58,911.1 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 59.2 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง

● **ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568** รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น มีงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน 96,556.7 ล้านบาท โดยคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติกรอบวงเงินให้ใช้จ่ายสะสม ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ ถึงสิ้นไตรมาสที่ 2 จำนวนทั้งสิ้น 21,804.1 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 22.6 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง ส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้สำหรับการดำเนินการช่วยเหลือ พันฟูเยียวยา และ ป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ (ภัยแล้ง อุทกภัย ไฟป่า ฯลฯ) จำนวน 15,800.1 ล้านบาท (ร้อยละ 72.5 ของวงเงินรวมที่อนุมัติ) รองลงมาเป็นการดำเนินการช่วยเหลือ เยียวยาและพัฒนาด้านการเกษตร จำนวน 1,622.6 ล้านบาท (ร้อยละ 7.4 ของวงเงินรวมที่อนุมัติ) เป็นการดำเนินโครงการนำเรือประมงออกนอกระบบ เพื่อการจัดการทรัพยากรประมงทะเลที่ยั่งยืน

ภาพที่ 21 คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ใช้จ่ายเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ที่มา : มติคณะรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2567 - เดือนมีนาคม 2568

ผลการเบิกจ่าย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568 จำนวน 13,508.2 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14.0 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง

5. ข้อสังเกต/ความเห็นของ PBO

ข้อสังเกต PBO

1. ปี 2567 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติกรอบวงเงินให้ใช้จ่ายส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้สำหรับการดำเนินการตามมาตรการหรือนโยบายรัฐบาล เช่น โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ (โครงการแจกเงินดิจิทัล 10,000 บาท) มาตรการสนับสนุนการใช้ยานยนต์ไฟฟ้า เป็นต้น ซึ่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 9 วรรคสาม ที่กำหนดว่า “คณะรัฐมนตรีต้องไม่บริหารราชการแผ่นดินโดยมุ่งสร้างความนิยมทางการเมืองที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและประชาชนในระยะยาว” ดังนั้น หากรัฐบาลมีนโยบายสำคัญในการบริหารประเทศที่ต้องดำเนินการในแต่ละปี ควรกำหนดแผนการดำเนินงานและแผนงบประมาณที่สะท้อนถึงกรอบวงเงินและภาระทางการคลังที่จะเกิดขึ้น เพื่อขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์หรือแผนงานบูรณาการตามแผนปกติ และระบุเป้าหมาย ตัวชี้วัดและผลสัมฤทธิ์ของการใช้จ่ายงบประมาณให้ชัดเจน

ข้อสังเกต PBO

2. แม้ว่างบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นจะได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้ใช้จ่ายในแต่ละปีมีวงเงินค่อนข้างสูง แต่มีผลการเบิกจ่ายค่อนข้างต่ำ โดยปี 2567 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติกรอบวงเงินไว้แล้วถึง จำนวน 93,756.9 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 94.2 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง แต่มีผลการเบิกจ่ายรวมเพียง ร้อยละ 59.2 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง สะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานที่ขอรับจัดสรรขาดความพร้อมในการดำเนินการ ทั้งนี้ การใช้จ่ายจากรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นต้องเป็นรายจ่ายที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขสถานการณ์ บรรเทาความเสียหายจากภัยพิบัติร้ายแรง หรือมีความจำเป็นต้องดำเนินการโดยเร็ว การขอรับจัดสรรจะต้องมีความพร้อม สามารถดำเนินการได้ทันทีเมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ดำเนินการ

3. การใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น บางกรณีไม่ได้คำนึงถึงความจำเป็น เร่งด่วนอย่างแท้จริง โดยมีการใช้จ่ายเพื่อดำเนินการตามนโยบาย หรือมาตรการของรัฐบาล หรือเพื่อดำเนินงานที่เป็นภารกิจประจำของหน่วยงาน ซึ่งกรณีดังกล่าวสามารถกำหนดแผนและกรอบวงเงินเพื่อขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามปกติได้ ดังนั้น จึงควรควบคุมให้มีการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เท่าที่มีความจำเป็น เร่งด่วนอย่างแท้จริง ดังนี้

1) ใช้งบประมาณรายจ่ายงบกลางโดยคำนึงถึงความจำเป็น เร่งด่วนอย่างแท้จริง โดยควรใช้จ่ายเพื่อดำเนินการป้องกันหรือแก้ไขสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ และการบรรเทา เยียวยาผลกระทบหรือความเสียหายที่เกิดจากภัยพิบัติร้ายแรง ซึ่งเกิดขึ้นอย่างกะทันหัน ไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้และจำเป็นต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน หากไม่ดำเนินการจะเกิดความเสียหายต่อประชาชน และประเทศในวงกว้าง รวมทั้งต้องเป็นค่าใช้จ่ายชั่วคราว เพื่อดำเนินการระยะสั้นเท่านั้น

2) กรณีที่หน่วยรับงบประมาณได้รับจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานภายในสิ้นปีงบประมาณ หรือมีความจำเป็น เร่งด่วนต้องดำเนินการในภารกิจเพิ่มเติมนอกเหนือจากแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ ควรปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณเป็นลำดับแรกก่อน หากยังคงมีความจำเป็นต้องใช้งบประมาณเพิ่มเติมจึงจะขอรับจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายงบกลางตามขั้นตอนต่อไป

3) จัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนงบประมาณเพื่อขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ครบถ้วนและเพียงพอ เพื่อลดการขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นไปใช้จ่ายในภารกิจงานประจำที่ไม่ได้รับจัดสรรหรือได้รับจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ

ค่าใช้จ่ายเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ

1. ความหมาย:

ค่าใช้จ่ายเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินมาตรการเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและกระจายเม็ดเงินในพื้นที่ต่าง ๆ และเพื่อรักษาระดับการบริโภคและการลงทุนภายในประเทศ ซึ่งเป็นการเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ประชาชนในการดำรงชีพและประกอบอาชีพ อีกทั้งยังเป็นการรักษาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

การใช้จ่ายเป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณรายจ่ายงบกลางรายการค่าใช้จ่ายเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ พ.ศ. 2567 โดยสรุปดังนี้

1) การขอรับจัดสรร กำหนดให้หน่วยรับงบประมาณที่จะขอรับจัดสรรงบกลางรายการดังกล่าวจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้เป็นหน่วยดำเนินโครงการ โดยหน่วยรับงบประมาณจะต้องจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณของโครงการ โดยแสดงเป้าหมาย ตัวชี้วัด เพื่อเป็นกรอบแนวทาง กำกับดูแล และติดตามประเมินผลการใช้จ่าย และมีการกำหนดรายละเอียดประกอบ เช่น ค่าจ้างเกี่ยวกับเหตุผลความจำเป็น วัตถุประสงค์ของการขอใช้งบประมาณ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงาน รายละเอียดประกอบการพิจารณาตามที่สำนักงบประมาณกำหนด เป็นต้น

สำหรับการขอรับการจัดสรรจากสำนักงบประมาณ หน่วยรับงบประมาณต้องเสนอเรื่องให้รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือรัฐมนตรีที่กำกับดูแล หรือผู้ที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้กำกับดูแลโครงการ แล้วแต่กรณี พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนส่งคำขอให้สำนักงบประมาณ

2) การจัดสรร สำนักงบประมาณจะพิจารณาอนุมัติเงินจัดสรรตามวงเงินที่จะใช้จ่ายโดยสอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

3) การใช้จ่ายงบประมาณ กำหนดให้หน่วยรับงบประมาณที่ได้รับอนุมัติเงินจัดสรรให้ใช้จ่ายตามรายการ วงเงิน และรายละเอียดอื่นใดที่สำนักงบประมาณกำหนดในการอนุมัติเงินจัดสรร โดยการโอนหรือเปลี่ยนแปลงรายการและรายละเอียดที่สำนักงบประมาณกำหนดจะกระทำมิได้ เว้นแต่ได้รับความตกลงกับสำนักงบประมาณ และกรณีมีเงินจัดสรรเหลือจากการดำเนินงานที่บรรลุวัตถุประสงค์แล้วหรือไม่สามารถดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติจัดสรร ให้แจ้งสำนักงบประมาณเพื่อดำเนินการนำเงินจัดสรรส่งคืน

4) การติดตามและประเมินผล กำหนดให้หน่วยรับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณตามเป้าหมาย หรือตัวชี้วัดที่กำหนดไว้หรือตามที่ได้ตกลงกับสำนักงบประมาณ ตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ภายใน 15 วันนับแต่สิ้นระยะเวลาในแต่ละเดือน และเมื่อสิ้นสุดโครงการ หน่วยรับงบประมาณจะต้องจัดทำรายงานที่แสดงถึงความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์การวัดของตัวชี้วัดผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ หรือตามที่ได้ตกลงกับสำนักงบประมาณ รวมถึงสรุปผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณภายใน 15 วันนับแต่วันสิ้นสุดโครงการ พร้อมรายงานปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข เพื่อเสนอรองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือรัฐมนตรีที่กำกับดูแล แล้วแต่กรณี และแจ้งสำนักงบประมาณทราบเพื่อรายงานผลต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

2. งบประมาณรายจ่าย

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2568 ได้รับจัดสรรงบประมาณแล้วรวมทั้งสิ้น จำนวน 309,700 ล้านบาท ปี 2569(ร่าง) ขอรับจัดสรรงบประมาณ จำนวน 25,000 ล้านบาท ทำให้ 3 ปี รวมเป็นงบประมาณทั้งสิ้น 334,700 ล้านบาท

ภาพที่ 22 งบประมาณรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 – 2568

ปี 2567	• พรบ.งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม 2567	วงเงิน 122,000 ล้านบาท
ปี 2568	• พรบ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2568	วงเงิน 187,700 ล้านบาท
ปี 2569	• ร่าง พรบ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2569	วงเงิน 25,000 ล้านบาท
รวมทั้งสิ้น 3 ปี		• พ.ศ. 2567 – 2569
		วงเงิน 334,700 ล้านบาท

- ที่มา : 1. พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
2. พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568
3. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

3. ผลการดำเนินงานและการเบิกจ่ายงบประมาณ

ตารางที่ 8 ผลการดำเนินงานโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ

ปี 2567	ปี 2568
<p>โครงการ : โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ ปี 2567 ผ่าน บัตรสวัสดิการแห่งรัฐและคนพิการ วงเงิน 145,552.4 ล้านบาท ประกอบด้วย 2 รายการย่อย ได้แก่</p> <p>1) โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ ปี 2567 ผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ 124,059.5 ล้านบาท (จากรายการค่าใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฯ 122,000 ล้านบาท + รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น 2,059.5 ล้านบาท)</p> <p>2) โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ ปี 2567 ผ่านคนพิการ 21,492.9 ล้านบาท (จากรายการค่าใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฯ)</p>	<p>โครงการ : โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ ปี 2568 ผ่านสูงอายุ วงเงิน 40,000 ล้านบาท</p>
<p>กลุ่มเป้าหมาย : ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและผู้มีบัตรคนพิการ 14,555,240 คน</p>	<p>กลุ่มเป้าหมาย : ผู้สูงอายุ 4 ล้านคน</p>
<p>แหล่งเงิน : 1) พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการค่าใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ วงเงิน 122,000 ล้านบาท</p> <p>2) พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น วงเงิน 23,552.4 ล้านบาท</p>	<p>แหล่งเงิน : พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 งบกลาง รายการค่าใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ</p>
<p>ผลการดำเนินโครงการ : คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2567 มีมติรับทราบรายงานผลการดำเนินโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ ปี 2567 ผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและคนพิการ โดยมีผลการจ่ายเงินตามโครงการให้แก่กลุ่มเป้าหมาย จำนวนทั้งสิ้น 14,407,357 คน</p>	<p>ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ : งบกลาง รายการค่าใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568 โอนไปตั้งจ่ายโครงการโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ ปี 2568 ผ่านผู้สูงอายุ</p>

ปี 2567	ปี 2568
คิดเป็นเม็ดเงินลงสู่ระบบเศรษฐกิจ จำนวน 144,073.6 ล้านบาท ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ : 1) งบกลาง รายการค่าใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ เบิกจ่าย 122,000 ล้านบาท 2) งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เบิกจ่าย 22,466.2 ล้านบาท	จำนวน 30,434.9 ล้านบาท ทำให้รายการนี้มีวงเงินคงเหลือ 157,265.1 ล้านบาท

ที่มา : มติคณะรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี วันที่ 20 พฤษภาคม 2568

ปี 2568 ผลการใช้จ่ายรายการค่าใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ จากระบบ ระบบ New GFMS Thai ของกรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2568 โอนไปตั้งจ่ายโครงการ โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ ปี 2568 ผ่านสุงอายุ จำนวน 30,434.9 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.2 ทำให้มีงบประมาณคงเหลืออีก 157,265.1 ล้านบาท

เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2568 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้มีการทบทวนรายการดังกล่าวเพื่อนำไปใช้สำหรับแผนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายใต้กรอบวงเงิน 157,000 ล้านบาท มีเป้าหมายกระจายเม็ดเงินเข้าสู่ระบบ เพื่อรักษาการจ้างงาน และวางรากฐานครอบคลุมโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำ คมนาคม การท่องเที่ยว การลดผลกระทบส่งออกและเพิ่มผลิตภาพ และเศรษฐกิจชุมชน

4. สาระสำคัญแผนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายใต้กรอบวงเงิน 157,000 ล้านบาท

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2568 มีมติเห็นชอบ “แผนขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายใต้กรอบวงเงิน 157,000 ล้านบาท” โดยสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

4.1 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อดำเนินการตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญกับการกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะยาว ภายใต้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ผันผวน
- 2) เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจในระยะยาว โดยเน้นการลงทุนมากกว่าการกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะสั้นที่เน้นการบริโภค

4.2 ลักษณะโครงการตามแผนขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

โครงการที่จะดำเนินการต้องมีการส่วนช่วยในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของไทยให้เอื้อต่อการเติบโต จำแนกเป็น 3 แผน ได้แก่

ภาพที่ 23 แผนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายใต้กรอบวงเงิน 157,000 ล้านบาท

แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	แผนการลงทุนในทุนมนุษย์	แผนการปรับ/ปลดล็อกกฎเกณฑ์ต่าง ๆ
<ul style="list-style-type: none"> • โครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำ • ด้านการท่องเที่ยว • ด้านการลดผลกระทบการส่งออก/เพิ่มประสิทธิภาพ • ด้านเศรษฐกิจและชุมชนอื่น ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> • การสนับสนุนโครงการ 1 ตำบล 1 ทุน (ODOS) • การสนับสนุนกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา • การสนับสนุนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> • การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี • การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง • การกำกับดูแลและธรรมาภิบาล • การปลดล็อกระบบโควตาและพ่อค้าคนกลาง เป็นต้น

ที่มา : มติคณะรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี วันที่ 20 พฤษภาคม 2568

4.3 หลักเกณฑ์การจัดสรรเพื่อการลงทุนกระตุ้นเศรษฐกิจ

1) เป็นการลงทุนหรือการใช้จ่ายที่สามารถกระจายเม็ดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ เพื่อส่งเสริมและรักษาการจ้างงาน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาชุมชน การส่งเสริมการท่องเที่ยวและการใช้ประโยชน์ทางเทคโนโลยีในการพัฒนาเศรษฐกิจ

2) เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจ หรือเพื่อการสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพของประชาชนหรือภาคธุรกิจ หรือเพื่อการวางรากฐานเศรษฐกิจให้กับประเทศ ซึ่งมีความพร้อม สามารถผูกพันและดำเนินการแล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ จะต้องไม่กระทบกับการดำเนินการปกติของหน่วยงาน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

3) การจัดซื้อจัดจ้างให้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม อย่างเคร่งครัด โดยไม่เป็นการแบ่งซื้อแบ่งจ้าง/ไม่เป็นการแบ่งย่อยโครงการใหญ่ออกเป็นโครงการขนาดเล็กจำนวนมาก

4) กรณีเป็นการก่อสร้าง ต้องมีความพร้อมทั้งแบบรูปรายการและพื้นที่ดำเนินการตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

5) ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการที่จะส่งผลการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงการดำเนินการในจังหวัด/พื้นที่ รวมถึงความต้องการของภาคเอกชน

6) กรณีเป็นโครงการที่มีการดำเนินการในหลายพื้นที่ ควรต้องคำนึงถึงการกระจายของพื้นที่

7) ควรเป็นการดำเนินการที่หน่วยงานรับผิดชอบมีความพร้อมในการบริหารจัดการต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

8) มีความคุ้มค่าในการดำเนินการ (Value for Money)

4.4 ข้อเสนอโครงการเบื้องต้น

ที่มา : มติคณะรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี วันที่ 20 พฤษภาคม 2568

5. ข้อสังเกต/ความเห็นของ PBO

ข้อสังเกต PBO

1. แผนขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายใต้กรอบวงเงิน 157,000 ล้านบาท เหลือระยะเวลาดำเนินการเพียง 4 เดือน (มิ.ย. - ก.ย. 2568) ก่อนสิ้นปีงบประมาณ ดังนั้น รัฐบาลมีความท้าทายในประเด็น ดังนี้

1) **ข้อจำกัดด้านเวลา** โดยระยะเวลาดำเนินการที่เหลืออยู่เพียง 4 เดือน อาจไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินโครงการ และการเบิกจ่ายงบอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะโครงการขนาดใหญ่ที่มีขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างและการดำเนินงานหลายขั้นตอน

2) **ประสิทธิภาพในการเบิกจ่าย** การเร่งรัดเบิกจ่ายภายในเวลาจำกัดอาจนำไปสู่ความเสี่ยงด้านคุณภาพของโครงการ และอาจเกิดปัญหาการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย หรือไม่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม

3) **การบริหารจัดการโครงการ** การดำเนินโครงการภายใต้กรอบเวลาที่จำกัดต้องอาศัยการบูรณาการและการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงความร่วมมือในระดับพื้นที่ เพื่อให้แผนงานบรรลุผลตามที่กำหนด

4) **ผลกระทบต่อความเชื่อมั่น** หากไม่สามารถดำเนินการหรือเบิกจ่ายได้ตามเป้าหมาย อาจกระทบต่อความเชื่อมั่นของภาคประชาชนและภาคเอกชนต่อการบริหารประเทศและการบริหารจัดการงบประมาณของภาครัฐ

5) **ธรรมาภิบาลของโครงการ** โดยควรมีกระบวนการจัดการอย่างมีธรรมาภิบาลตั้งแต่ขั้นตอนการอนุมัติโครงการ การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารโครงการ และการตรวจรับโครงการ

2. ค่าใช้จ่ายเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ ถือเป็นงบประมาณรายจ่ายงบกลางซึ่งมีความยืดหยุ่นสูง โดยรัฐบาลสามารถปรับเปลี่ยนรายละเอียดโครงการหรือกิจกรรมได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากรัฐสภา แม้จะเอื้อต่อการบริหารจัดการในสถานการณ์ที่ต้องการความคล่องตัวและเร่งรัด เช่น ภาวะเศรษฐกิจถดถอยหรือความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ แต่หากขาดกลไกตรวจสอบหรือกระบวนการพิจารณาอย่างรอบคอบ อาจนำไปสู่ความเสี่ยงในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณโดยขาดความโปร่งใส ความมีประสิทธิภาพในการใช้จ่าย และความคุ้มค่าเชิงเศรษฐกิจ โดยเฉพาะหากโครงการที่ปรับเปลี่ยนไม่มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วน ไม่มีการประเมินผลลัพธ์อย่างเป็นระบบ หรือขาดการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม อาจส่งผลให้การใช้งบประมาณไม่ตอบโจทย์เป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างแท้จริง และกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการใช้งบประมาณแผ่นดิน

PARLIAMENTARY BUDGET OFFICE
สำนักงานงบประมาณของรัฐสภา (สปร.)

สำนักงานงบประมาณของรัฐสภา
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
www.parliament.go.th/pbo
โทรศัพท์ 0 2242 5900 ต่อ 7420

PBO วิเคราะห์งบประมาณอย่างมืออาชีพ เป็นกลาง และสร้างสรรค์